

Brassói Lapok

Ara 5 lej

Péntek
1932 * április 8Főszerkesztő
Szele Béla dr.81. szám
XXXVIII. évfolyam

Ara 5 lej

A Népszava betiltása miatt általános sztrájk fenyeget Budapesten

Barátkozás Budapesten

Román képviselők és szenátorok Budapestre. És nem ártutazóban, nem egyénenként, nem céltalanul, s nem magánügyben, még csak nem is egy interparlamentáris unió keretében, nemzetközi háttérrel, hanem közvetlenül, küldöttek gyanánt, tudatosan, hivatalos hivatással. Budapestre mennek. Magyarország fővárosába, magyar politikusok körébe, akikről a háború miatt s a háború óta őket is, a hazájukat is egy egész világ választotta el. Elmennek vendégekként az egykori ellenségek s a ma is fájdalmasan, keserűn, talán felindultan és fenyegetően érzők közé, mint Dániel az oroszánok közé, hátha isteni csoda történik...

De nem kell hozzá isteni csoda, az idő és a viszonyok megértették immár a politikusok személyes találkozásait, barátkozását, egymás gondolatainak, érzelmeinek a kölcsönös közvetlen megvilágítását is. Ha rosszul van minden, ahogy van és erre nem kell bizonyosság, akkor egyedül a jóakarát, az őszinteséget, a férfias elszántság segíthet rajtunk. Az a készség is, amivel román politikusok készülnek bemenni az oroszán barlangjába s az a szíves, lojális, s önmegtagadó vendéglátás is, amiben Budapest a sebzett szívű, bántódástól fűtött, revíziós magyar képviselők és főrendek, kormány és közvélemény fogadja majd őket.

A jövő gondján el fognak csitulni a mult fájdó emlékei és a jelen kínzó ellentétei. Már felülkerekedett az együvértartozás és egymásrautaltság érzése, az összhang és szolidaritás szükségének, midőn kívánságuk a közelebbi jövőre vonatkozóan érintkezést. Ez az a perszonalis unió, amiben a két ország népei egyesülhetnek anélkül, hogy államuk rendjét meg kellene változtatni. Az egymás tisztelésében, támogatásában megnyilvánuló lelki egység, ami egyedül s alapvető biztositéka a közös és kölcsönös gazdasági és politikai érdekek kedvező szolgálatának.

A békeszerződés megváltoztatásának akarata, ami a magyar politika minden porcikáját áthatja és mozgatja, nem szolgálhat akadályul sem a két ország érdekösszességének, sem a szellemi és erkölcsi kapcsolataikban való harmóniának. A világhistória folyama viszi magával e súlyos problémát s Madáchcsal szólva, uszója s nem vezére ez a lörekvés. Magyarország akarja, Románia és a többi utód állam a változhatatlanság vallója — szabad-e emiatt pusztulásnak engedni itt is, ott is, a legdrágább javakat?

Más a romániai magyar kisebbség sorsa. A kölcsönös látogatás és kölcsönös barátkozás becsét, melegét, tartósságát és hasznát döntően befolyásolja a román kormányzat kisebbségi politikája. A másik történelmi ügy, közös perspektíva, közvetlen és imminens hatás és befolyás nélkül, de a mi ügyünk a ma, a realitás, az élet ügye, melynek kezelése nem közbülső egyetlen magyarra sem, akár a határokon innen, akár azokon túl lakik. A magyar nyelv, a magyar iskolázás, a magyar népiség, szerzett és biztosított jogok ezer sebe és sérülése csak úgy fáj és forral odaát, mint ahogy minden román átérzi idegenben lakó vérei bánatát, fájdalmát.

Igazi barátság és bizalom csak a mi jobb sorsunkon, alkotmányban és szerződésben körülzárt jogaink méltánylásán át szövdhetik. Ez pedig nem lehet áldozat, amikor a merész budapesti utat is azért kockáztatják meg törvényhozóink, hogy a béke atmoszférájában a jobb jövő útját egyengessék.

Ha őszinte ez a cél, politikusaink vigyék ajándékul Budapestre egy új, tisztá igazságos kisebbségi politika elhatározását.

HALASZ GYULA

Egymilliárd frankos kölcsönt ígér Franciaország a dunai államoknak

Április 20-án Lausanne-ben lesz az öt dunai állam értekezlete

Gyors-segítséget sürget a Népszövetség pénzügyi bizottsága

Páris, április 6.

MacDonald angol és Tardieu francia miniszterelnök londoni bizalmas megbízása bizonyos eltolódást okozott a dunai államok megbízottjainak Genfben összehívott értekezlete megtartását illetőleg. A legújabb párisi jelentések ugyanis arról számolnak be, hogy az öt dunai állam konferenciájának színhelye és időpontja is megváltozik.

A konferenciát a jelentés értelmében nem Genfben, hanem Lausanneban tartják meg április 20-án.

Tardieu londoni látogatása alkalmával az egész világsajtóban olyan hírek terjedtek el, hogy a dunai államok súlyos pénzügyi és gazdasági helyzetén ismét kölcsönrel, esetleg adósságelengedéssel fognak a nagyhatalmak segíteni. Ezekkel a hírekkel összefüggésben most ellentmondó jelentések érkeznek Párisból és Londonból.

A párisi Liberté szerint Franciaország nagy összegű kölcsönöket készít elő a dunai államok számára, s diplomáciai uton már érdeklődött is, hogy a kölcsönök ügyét simán elintézzék. A Liberté értesülése szerint

a franciák egy milliárd frank összegű kölcsönt akarnak a dunai blokk államai részére folyósítani.

Arról is tud a Liberté, hogy Ausztria számára kölcsönt csak akkor folyósítanak, ha a szövetségi kormány pénzügyi szakértő kiküldetésébe belemeleg. Ez azonban olyan súlyos feltétel, amelyet Ausztria semmiesetre sem fog teljesíteni.

A londoni Associated Press viszont erősen cáfolja azokat a párisi jelentéseket, amelyek arról számolnak be, hogy a londoni megbeszélések során a dunai államoknak nyújtandó kölcsönök tekintetében létrejött volna a megállapodás. A Reuter-iroda párisi levelezője is csupán annyit jelent ezzel kapcsolatban, hogy

MacDonald és Tardieu tanácskozásiak során csak előkészítették a helyzetet s a megoldás lehetőségeit a nagyhatalmak konferenciája fogja kidolgozni.

Törökország a Duna-konföderáció ellen

Az Isztambulban megjelenő Millijet, amely a török kormány félhivatalos orgánusának számít, mai számának vezércikkében éles bírálatot mond a dunai államok konföderációjának tervéről, s kifejti, hogy

ez az új érdekszövetség csírájában öli meg a Balkán-federáció megteremtését.

A török félhivatalos azt követeli, hogy a közkeletű államok gazdasági védelmét is biztosítsák egy földközi-tengeri federáció megalakításával. Ebben a csoportosulásban Törökország, Görögország, Görögország, Bulgária, Egyiptom és Szíria vennének részt.

Genf, április hó 6.

A Népszövetség titkársága kedden hozta nyilvánosságra a pénzügyi főbizottság jelentését, amelyet a Népszövetség tanácsához intézett. A javaslatban az a szöveg indítvány van, hogy

a gyengevalutájú államokon sürgős nemzetközi kölcsönrel kell segíteni, mert különben a végső katasztrófát nem lehet elkerülni.

Haragszom rád-ot játszanak Bukarestben

Fokozódik a széthúzás a kormányban

Lemondanak, aztán visszavonják lemondásukat a kormány tagjai

Bukarest, április 6.

Az elmúlt két nap eseményei a részleges kormányválság jegyében zajlottak le.

Három miniszter is lemondott az utolsó húszonnégy órában,

de megnyugtatóan előrebecsültük, hogy két miniszter, köztük Jorga miniszterelnök is, már visszavonta elhatározását, a harmadik

Jorga

miniszter lemondásának a visszavonása körül pedig még folynak az intervenciók.

Az első lemondással Cantacuzino egészségügyi és népjóléti miniszter lepte meg a politikai köröket, de magát a miniszterelnököt is.

A kamara ugyanis módosítást fogadott el a főiskolai törvényben, amely kimondja, hogy az orvosi fakultáson öt új tanárt neveznek ki. Cantacuzino egészségügyi miniszter nem volt jelen az ülésen és az egyetemi tanács egy kiadott írásból értesült róla, amely azért jelent meg nála, hogy tiltakozzék a módosítás ellen. Cantacuzino azonnal megjelent a királynál és anélkül, hogy a miniszterelnököt értesítette volna, benyújtotta lemondását.

és azonnal magához kérette Jorga miniszterelnököt. Jorga rövid ideig tanácskozott a képviselőházban Argetoianu pénzügyminiszterrel és izgatottan azzal távozott, hogy

ő maga is le fog mondani.

A királyi kihallgatáson aztán megtörtént a kibékülés. Cantacuzino visszavonta lemondását, Jorga is megmondta magát és visszatért a képviselőházba. Itt azonban az a meglepetés érte, hogy

a törvényt időközben már megszavazták és így Cantacuzino kívánságának, hogy a kifogásolt pótzakaszt kihagyják, nem lehetett elegendő tenni.

Jorga miniszterelnököt azonban ilyen csekélységekkel nem lehet zavarba hozni, azonnal megtalálta a megoldást.

A már megszavazott törvényhez egy kiegészítést szavaztatott meg

hirtelenében, amely szerint az új tanárok ki nevezhetők ugyan, de csak az egyetemi tanács előzetes hozzájárulása után. Miután így az öt új tanárjelölt sorsát elintézték,

a béke ezen a vonalon helyreállt.

De van még egy súlyos személyi konfliktus a kormányban. Valcovici közlekedésügyi miniszterrel van szó, akit az egyik fővárosi lap megtámadott, a temesvári politechnikum élén viselt rektori állásából kifolyólag. A közlekedésügyi miniszter a támadásra azzal felelt, hogy a lap munkatársainak már kiadott vasúti szabadjegyeit bevonta. Erre több irányból erős befolyásolások történtek Jorga miniszterelnökkel, aki végül is nem állhatott el a kétségkívül helytálló érveknek és eljárt Valcovici-nál, hogy a vasúti szabadjegyeket a szóbanforgó újságíróknak újból adja meg. Erre

Valcovici prezentálta a miniszterelnöknek a lemondását.

Ennek a lemondásnak az ügye még nincsen elintézve, de úgy tudják, nem lesz nehéz a közlekedésügyi minisztert is meggyőzni arról, hogy jobb, ha a helyén marad.

A romániai feleségek jobbágy-szabadítás előtt

Ugy látszik, a romániai feleségek lassan-lassan felszabadulnak a házassági rabszolgasorsból.

Ez igen örvendetes esemény lenne, ha ténylegesen bekövetkezne, mert hiszen az a jobbágy-rendszer, amiben ma sanyalódnek, idejémulta és kulturálatlan jelenség ma már. Egy külföldi, ha elmondanánk neki, hogy törvényeink mifele őskori helyzetbe kényszerítik feleségeinket, azt hihetné, hogy lóditunk. A brutális férfi hatalom oly korlátlan kies házunkban, hogy az már egyenesen nevet-

Bauer, egy késért, egy üvegpalackért és egy orrgyűrűért egészen szemrevaló mennyecskét lehet vásárolni. Indiában már egy disznó és 20 ökör között váltakozik az ár. Az osztályoknál pedig — Mante-gazza szerint — egész vegyeskereskedést kell kiüzadnia a boldog vőlegénynek. Ime a lista: 40 aranyrubel, 2 halbőr, 6 női vörös posztó, 3 férfi vörös posztó, 1 nagy vasfazék, 2 kis fazék, 3 női ruha, 4 női prém, 20 fehér rókabőr, 4 hódbőr.

Izlandban, ahol közismerten szépek a hölgyek, egy márkáért mérik a csinosabbját. Frieslandban viszont, noha ott csufak a nők, nyolc fontért csak az ócskábbjából lehet kapni.

Hozomány tehát mindenütt van, akár csak nálunk. Az összeg mindenütt változik, akárcsak nálunk. Legfeljebb az üzlet formái másfélék.

Ez a másféleség azonban nem oly lényeges, hogy ezért korlátozt önhittséggel, vagy hipokrita álszentkedéssel a mi házasságunkat magasabbra tartjuk, mint a primitívebb korok vagy emberek nemi erkölceit. Üzlet az, akár rablás formájában szerez a férfi feleséget, mint Hunor és Magor cselekedtek. Dul király leányai-val, akár nászútra viszi az ifjú férj szende aráját, miután a móringot — a bankrizist hagyjuk figyelmen kívül — 15 százalékra elhelyezte a Helybeli Takarékpénztár és Busás Tantiém részvénytársaságnál.

Visszatérve tehát eredeti tárgyunkra,

szegezzük le, hogy a házassággal való érvelés a feleségek magánjogi felszabadításért folyó csatában nem jó fegyver. Mert ha a patriarchátus intézményét indokoltak látjuk ott, ahol a családalapítási vételár két fazék és egy fókaprém, akkor lássuk indokoltak ott is, ahol a házassági erkölcs alapja a „tekintélyes készpénz”, vagy „nagy ingatlanbirtok”, vagy „az átvadom jól bevezetett rendelőmet”, vagy „vidéki kisváros forgalmas sarküzlete”, vagy „politikai karriert biztosító”, vagy „ápolásra szoruló idősebb gentleman öröksége”, — hogy éppen a legköznapibb hozományfrázisokat említsük.

Hagyjuk el tehát a házasságot és beszéljünk a női jogok reformjáról.

Azt mondtuk, hogy egy külföldi, ha elmesélnénk neki feleségeink jogi helyzetének barbarságát, azt hinné, lóditunk.

Ugyanis külföldön, a művelt külföldön a nő-kérdéssel kapcsolatban nem az a probléma, hogy a gyengébb nem miképpen emelkedik ki a magánjogi tehetetlenség mocsarából, hanem az, hogy közjogi szempontból miképpen egyenjogúsítsassék a férfivel.

Sőt már ez sem probléma. Mert ahogy végignézem az európai államok listáját, talán egy sem találkozik, amelyben hosszabb vagy rövidebb ideje fel ne szabadították volna a nőt. Mégpedig nem a nemi rabszolgaságból, melyben a romániai nő sanyalódik, hanem a politikai másodrendűségről, amely ellen a romániai nő még alig mer harcolni. Nem beszélve Oroszországról, ahol férfi és nő csak természeti adottságaikban és rendeltetésükben különböznek egymástól, Anglia, Né-

metország, Norvégia, Dánia, Franciaország vagy Magyarország egyaránt többé-kevésbé felemelő képét nyújtják a másik nem magasabb megbecsülésének és civilizátorikusabb szerepvállalásának. Románián kívül a nők közéleti elnyomottságának csökevényei csak Olaszországban és Görögországban élnek még.

Azonban az a rabszolgarendszer, ami

nálunk jellemzi a feleség helyzetét, még ebben a két államban is a muzeális emlék erejével hatna.

Hát el lehet-e képzelni ostobább dolgot, minthogy az a feleség, aki saját vagyonának igazgatására jogosulatlan, óriási vagyonokat igazgathat, ha azok más birtokában vannak?

A nő, mint ügyvéd, vezetője lehet a

legnagyobb vállalkozásnak. De a saját élete kis vállalkozásának nem.

Megbízásból milliók felől intézkedhetik. De önön keresetéből száz lej adminisztrálására sem jogosult.

A nő, mint egyszerű hölgy, azonos szellemi és jogi tevékenységet fejthet ki a férfivel.

Mint feleség viszont azonos helyzetben van az örültekkel, vagy a csecsemőkkel. Vagyis a jogi tehetetlenség helyzetében.

S ámbár a házassági intézmény szempontjából ez a képtelen és felháborító állapot csak akkor volna erőteljesen reformálható, ha egyben erőteljesen megreformáltatnánk maga a házasság is, — a nők, illetve feleségnek jobbágy-rendjét minden házasságtól függetlenül azonnal s egyetlen tollvonással el kell törölni márcsak egyszerű szociális okokból is.

A társadalom a termelő élet és alkotó munka minden ágába beengedte már a gyengébb nemet. Ott van a szővő, a katedrán és a hivatalban. Százféle elhelyezkedését egész törvényhozásunk szentesítette.

Kivéven egyetlen törvényt, mely merőben szembenáll az összes többivel és a nevelés, ellentmondó helyzetek sokaságát termeli ki.

Nem is beszélve arról, hogy 1932-őt írunk, tehát minimálisan számítva is 2000 évvel túlhaladtuk azt az időpontot, amikor a római jog paragrafusba foglalta az apajog korlátatlanságának rendjét.

A vita, ami a feleségi jogok kibővítéséről megindult, szomorúan neveltséges.

Ne disputálni tessék, hanem ezt a 2000 éves kétséget behozni.

Mégpedig lehetőleg már holnap. Még így is mosolyogni fognak rajtunk.

(m. i.)

Ujabb nyelv-vizsgára hajszolják a kisebbségi postamestereket

Sürgősen lépjen közbe a magyar parlamenti csoport!

Temesvár, április 6.

Megint egy olyan rendelkezés, ami csak a legtulzabb sovinizmus és a leginhumánusabb érzület sugallhatott, hogy becsületes, munkás, megbízható egyszemélyes valahogy nyugvópontot ne juthassanak ebben a keserves, bajokkal és nyomorúságokkal tele időben.

A temesvári posta és távira igazgatósága egy 1931 október 6-án kiadott rendelettel kötelezővé tette minden bánáti kisebbségi postamesterre nézve, hogy ez év április havában újabb nyelvvizsgára jelentkezzenek.

A rendelet záradéka az, hogy aki ezen a vizsgán megbukik, azt nyomban kiteszik a hivatalából.

Ellopták a tettesét a szegedi színházi merényletnek

Elekes István rovtimultu, lacér lodrász-segéd bosszút akart állni a társadalmi renden

Szeged, április hó 6

A szegedi színházban néhány nappal ez előtt elkövetett merénylet tettesét a rendőrség elfogta Elekes István 53 éves rovtimultu borbélysegéd személyében. Elekes kihallgatását a rendőrség egész nap folytatta s a vizsgálat során a szegedi színház diszpáholyában ülök

Elekesben határozottan felismerték azt az embert, aki a tüzesóvát ledobta.

Elekes eddig 20 esztendő teltött börtönben különböző büncselekményekért. El-

fogatása után a színházban elkövetett merényletet beismerte és azzal magyarázta, hogy a mai társadalmi rend, akart bosszút állni, holott jól tudta, hogy

a gyújtogatási kísérlet miatt statáriális bíróság elé kerül.

Elekes már át is adták az ügyészségnek. Itt említjük meg, hogy a Szegeden leleplezett kommunista szervezkedés ügyében indított nyomozás még folyik és az előállított munkásokat most hallgatják ki. Egy részüket még ma szerdán, a többit pedig csütörtökön kísérik át az ügyészségre.

— ELOFIZETŐINK kísérjék figyelemmel a címkéjükön feltüntetett lejárati időt. A lap zavartalan expedíálása érdekében gondoskodjanak idejében a lejárt előfizetés megújításáról s ha akár póstán, akár megbízottunk útján megújították az előfizetést, figyeljék meg, hogy 8 napon belül az új lejárati szerepel-e a címkén.

Astra (Apolló) Mozgó BRASSÓ.

Április 7-étől, csütörtöktől fut

YORK TÁBORNOK

A német történelem híres hősalakjának megkapó megtestesülése:

Werner Krauss

GRÉTE MOSHEIM, RUDOLF FORSTER:

Rendezés: Gustav Ucicky.

Ufa-Matador sláger.

Szigetekre tépte Erdélyt a tomboló árvíz

Elsodort falvak, vasutvonalak, hidak, országutak

A rettegett veszedelem tehát kiteljesedett. A hirtelen és nagyarányú olvadás következtében az áradás döbbenetesebben és katasztrófálisabban érte a legtöbb vidéket, különösen Erdély hegyes vidékét, legfőképpen pedig a Székelyföldet. A mint azt a múlt heti árvízről szóló híradások sejtették. Most a veszedelem nagyságát az a negatív tény is fokozza, hogy egyes területek teljesen el vannak vágva egymástól és a központoktól, s hogy számos helyen nemcsak a vasúti és kocsiközlekedés, de a postai forgalom is megbénult, vagy teljesen szünetel. A fővonalakon ugyan a vonatok még valahogyan közlekednek, s csak kisebb zavarok befolyásolják érkezésük és indulásuk rendjét, a székely körvasút és a szamosvölgyi azonban üzemképtelen s valószínűleg jó pár napba kerül, amíg újból helyreáll rajtuk a rendes forgalom. A vész arányának és a tényleges helyzetnek a megítélését fölöttébb megnehezíti az is, hogy maga a vasutigazgatóság is óráról-órára más-más információt ad róla, a postaigazgatóság helyzetjelentései pedig merőben eltérnek a vasutigazgatóság jelentéseitől. De ha pontos, áttekinthető képet nem is kaphatunk, a szaggatottan beérkező híradások mégis egy nagy katasztrófa lesújtó jellegét adják, s kivált a szegény szenvedő Székelyföld ez újabb megpróbáltatása és szerencsétlensége, a legnagyobb aggodalommal, fájdalommal és részvétellel tölt el. Egyben azzal a reménységgel is, hogy a pusztító áradás hamarosan elvonul az elárasztott vidékekről.

Még a fővonalak forgalmát is szétfilázta a víztenger

Csikszreda, április 6.

A völgyekben beállott hóolvadás csak izelítőt adott abból az árvízkatasztrófából, amitől a havasokon felhalmozódott hatalmas hótömegek miatt Erdélyszerte joggal tartottak. Az utóbbi, szokalanul és minden átmenet nélkül érkezett meleg tavaszi napok, a havasok fölött is megindult erőteljes déli szél és az Erdély legnagyobb részén jelentkező meleg esők egyszerre indították utnak a havasok három-négy méter magasságra felgyült hó és jégtömegeit.

Az árvízkatasztrófa, amelyhez hasonló csak a világháború előtt, 1913-ban volt, mára a maga borzalmas méreteiben bontakozott ki.

Erdély nyugati részei talán túl vannak már a veszedelem nagyján. A hármas-Körös vidékén valamivel hamarabb köszöntött be az enyhülés s az olvadás nem volt olyan gyors, minden átmenet nélkül. Az árvízveszedelem riadó és riasztó hangjai Nagyvárad környékén már kezdenek elűlni. Ott is nagy volt a veszedelem, ott is felbecsülhetetlen a kár.

Az igazi katasztrófa azonban most érkezett meg.

A Maros, az Olt és a Küküllő, valamint a Szamos indultak meg, „mint az őrlő, mely letépte láncát...”. Valamennyiükkel az ébredő havas izen, valamennyiük a havasok rengeteg vizeit zudítják alá a páni félelemben reszkető völgyekre...

CSIK ÉS GYERGYÓ AZ ÁRVÍZKATASZTRÓFA ÖRVÉNYÉBEN...

Csik tudósítónk hétfőről még írásos jelentést küldött. Jelentése szerint a folyók és patakok mindentűz duzzadnak, az alacsonyabb fekvésű réteken meggyült az olvadó hó, az aggodalom mindenütt nagy, de valóságos veszedelemről még sehol sincs szó. A hatóságok készenlétben vannak a foganatosítandó védelmi intézkedések megtételére, azonban reménykednek, hogy a katasztrófa, ha eddig a nagy olvadás ellenére még nem jelentkezett, talán ezúttal elkerüli a Székelyföldet. Lehet, hogy a havasi hidegebb időjárás mérsékli az olvadási s mire a hegyi vizek megindulnak, addig a folyóknak sikerül levezetni a völgyi vizeket s ebben az esetben nagyobb baj nélkül vonul el a Székelyföld feje fölül ez a veszedelmesnek ígérkező tavasz...

Hu remény volt ez a legkedvezőbb lehetőség.

Csik és Gyergyó sem kerülhetett el a sorsát. Kedden egyszerre, szinte percek alatt zudult be a Maros és az Olt.

Hozták a havasi vizeket. Segítettek nekik a havasi patakok is. Csátoszeg, Verebes, Csikszentkirály, Csikszentimre, Zsögöd, Csikcsicsó és Csikkarcfalva szinte percek alatt kerültek víz alá.

A Fisk-pataka Bánkfalva, Menaság, Csikszentgyörgy, Csikszentmárton és Csikszentsimon községeket árasztotta el. Pálfalvát, Göröcsfalvát és Csikrákost gyorsan ki kellett üríteni...

A patakok összeolvadtak az Olttal és most már tenger van mindenfelé.

Az áradat Zsögöd és Szászhermány községeknél elmosta a vasúti síneket. A forgalom megállott.

Az Olt körülkerítette és magába zárta Csikot. Szerdán reggel már egyetlen vonal sem tudott Csikszeredaig eljutni Brassó felől.

De nem is tudott kiindulni onnan, mert a vasúti töltést Madéfalvánál is használatlanra tette az árvíz. A másik oldalon viszont a Maros végezte el a maga

dolgát. A gyergyói medencét ostromolta meg és foglalta el zugó habjaival.

Csikból Brassó felé még tudnak legálább telefonálni és távíratozni.

Gyergyó és Marosvásárhely között azonban mindenféle összeköttetés megszűnt.

mert Várhegy közelében mind a két vasúti hidat elvitte a Maros s a hidakkal együtt kitépte az ezek közelében elhelyezett telefon és távírópóznákat is...

A Maros völgyében Marosvásárhely felé vezető országuton egy rohanó áradat, mint valami hatalmas nagy folyómederben. Mindenféle közlekedés megszűnt...

Újabb telefonjelentés szerint a Málnás és Málnásfürdő közötti vasúti hidat is áldozatul esett a rohanó haboknak. Semmi remény sincs, hogy a vasúti forgalom hamarosan helyreálljon.

SZIGETÉ VÁLT MAROSVÁSÁRHELY ÉS KÖRNYÉKE IS

Szerdára virradó éjszaka érkezett meg az áradat Marosvásárhelyre, megszorodva közben a völgyi vizekkel. Palota-ílváról már kedden délelőtt jelentették telefonon, hogy a Maros veszedelmesen emelkedik. Délután azonban apadás volt s ez megnyugtatta a kedélyeket. Palota-ílváról sem jött több jelentés Marosvá-

sárhelyen természetesen nem tudhatták, hogy az éjszakai órákban Palotailva már nem is igen jelentkezhett, mert a hirtelenül rá tört áradat lehetetlenné tette. Este nyolckor a gyergyói folyam-mérnök-ség még adott le jelentést. Ajánlotta a minden eshetőségre való felkészülést. Aggasztó jóslata bevált. Nemsokára a Naznand és Nyárád köztöti területet teljesen elöntötte a Maros. Fél óra múlva újabb öt centiméteres emelkedést mértek.

Este 11 órakor a város külső kerületei is víz alá kerültek, ugyanakkor Hidvég község házait már másfél méteres víz borította.

És a Maros még mindig emelkedett...

Fél 12 órakor újabb víztömeg érkezett, 12 órakor pedig a Maros Marosvásárhelyen átlépte azt az áradási maximumot, amit eddig számoltartottak. Most már az egész környék víz alatt volt.

Az árvízbiztonság csónakosai egész éjjel megfigyelték erővel dolgoztak, de mindenütt, ahol közvetlen veszedelem volt, nem lehettek ott...

A vasúti töltéseket sok helyen elborította az áradat.

A forgalom csaknem teljesen megszűnt. Vonat, kivéve a székelykocsárdi vonalat, sehonnan nem érkezett és semerre nem indulhatott.

Ujabb halálos áldozatok

A székelyföldi árvíznek újabb halálos áldozata van. Tusnád közelében

az Olt hidját abban a pillanatban vitte el az árvíz, mikor egy kászoni gazda át akart hajtani rajta a szekérével.

A szerencsétlen ember lovaival együtt az áradatba fullt.

Karczfalvánál szerdán délelőtt újabb három kilométeres szakaszon öntötte el az ár a vasúti vonalat. A vonatok már csak Gyimes felől közlekednek. A vármegyei prefektúra 200 ezer lej gyorssegélyt utalt ki a csikói árvízkarosultaknak.

A Maros Szászregennél két méterrel, Marosvásárhelyen fél méterrel nőtt. Marosvásárhely Hidvég nevű külvárosában ötszáz ház áll víz alatt. A lakosok a padlásokra és tetőkre menekültek fel.

A helyzetet megnehezíti az a körülmény, hogy kevés csónak áll rendelkezésre.

Marosvásárhelynek ma lesz a kritikus éjszakája. Amennyiben az olvadás nem szűnne, a várost súlyos árvízkatasztrófa éri utol.

Nem érkezik vonat

Kézdivásárhely április 6.

A Torja patak vizállása tegnap hirtelen három méterrel emelkedett s az áradat borzalmas zúgással öntötte el a mélyebben fekvő városrészeket.

Víz alá került a római katolikus főgimnázium és a plebánia udvara.

A veszélyeztetett házak lakói szerencsére még idejében kiköltöztek. Kézdivásárhely északi felében, ahol a Kásonpatak egyesül a Torjával, a víz a marhavásártérrel borította el és kerítette körül a régi vágólidat.

A környékbeli falvak helyzete is súlyos aggodalomra ad okot. Oroszfalvánál a híres Molnár Józsiás-féle malmot a víz elöntötte és ifj. Molnár Károly molnár és felesége a tetőre menekültek a hullámok elől. Alsócsernáton és Szentkötőn utcáin is víz hömpölyög.

A Brassóból indított reggeli személyvonat ma nem érkezett be Kézdivásárhelyre, mert a jelentések szerint Kőkös és Uzon kö-

sárhelyen természetesen nem tudhatták, hogy az éjszakai órákban Palotailva már nem is igen jelentkezhett, mert a hirtelenül rá tört áradat lehetetlenné tette.

Este nyolckor a gyergyói folyam-mérnök-ség még adott le jelentést. Ajánlotta a minden eshetőségre való felkészülést. Aggasztó jóslata bevált. Nemsokára a Naznand és Nyárád köztöti területet teljesen elöntötte a Maros. Fél óra múlva újabb öt centiméteres emelkedést mértek.

Este 11 órakor a város külső kerületei is víz alá kerültek, ugyanakkor Hidvég község házait már másfél méteres víz borította.

És a Maros még mindig emelkedett...

Fél 12 órakor újabb víztömeg érkezett, 12 órakor pedig a Maros Marosvásárhelyen átlépte azt az áradási maximumot, amit eddig számoltartottak. Most már az egész környék víz alatt volt.

Az árvízbiztonság csónakosai egész éjjel megfigyelték erővel dolgoztak, de mindenütt, ahol közvetlen veszedelem volt, nem lehettek ott...

A vasúti töltéseket sok helyen elborította az áradat.

A forgalom csaknem teljesen megszűnt. Vonat, kivéve a székelykocsárdi vonalat, sehonnan nem érkezett és semerre nem indulhatott.

Az árvízbiztonság csónakosai egész éjjel megfigyelték erővel dolgoztak, de mindenütt, ahol közvetlen veszedelem volt, nem lehettek ott...

A vasúti töltéseket sok helyen elborította az áradat.

A forgalom csaknem teljesen megszűnt. Vonat, kivéve a székelykocsárdi vonalat, sehonnan nem érkezett és semerre nem indulhatott.

Az árvízbiztonság csónakosai egész éjjel megfigyelték erővel dolgoztak, de mindenütt, ahol közvetlen veszedelem volt, nem lehettek ott...

A vasúti töltéseket sok helyen elborította az áradat.

A forgalom csaknem teljesen megszűnt. Vonat, kivéve a székelykocsárdi vonalat, sehonnan nem érkezett és semerre nem indulhatott.

Az árvízbiztonság csónakosai egész éjjel megfigyelték erővel dolgoztak, de mindenütt, ahol közvetlen veszedelem volt, nem lehettek ott...

A vasúti töltéseket sok helyen elborította az áradat.

A forgalom csaknem teljesen megszűnt. Vonat, kivéve a székelykocsárdi vonalat, sehonnan nem érkezett és semerre nem indulhatott.

Az árvízbiztonság csónakosai egész éjjel megfigyelték erővel dolgoztak, de mindenütt, ahol közvetlen veszedelem volt, nem lehettek ott...

A vasúti töltéseket sok helyen elborította az áradat.

A forgalom csaknem teljesen megszűnt. Vonat, kivéve a székelykocsárdi vonalat, sehonnan nem érkezett és semerre nem indulhatott.

Az árvízbiztonság csónakosai egész éjjel megfigyelték erővel dolgoztak, de mindenütt, ahol közvetlen veszedelem volt, nem lehettek ott...

A vasúti töltéseket sok helyen elborította az áradat.

A forgalom csaknem teljesen megszűnt. Vonat, kivéve a székelykocsárdi vonalat, sehonnan nem érkezett és semerre nem indulhatott.

Az árvízbiztonság csónakosai egész éjjel megfigyelték erővel dolgoztak, de mindenütt, ahol közvetlen veszedelem volt, nem lehettek ott...

A vasúti töltéseket sok helyen elborította az áradat.

A forgalom csaknem teljesen megszűnt. Vonat, kivéve a székelykocsárdi vonalat, sehonnan nem érkezett és semerre nem indulhatott.

Az árvízbiztonság csónakosai egész éjjel megfigyelték erővel dolgoztak, de mindenütt, ahol közvetlen veszedelem volt, nem lehettek ott...

A vasúti töltéseket sok helyen elborította az áradat.

A forgalom csaknem teljesen megszűnt. Vonat, kivéve a székelykocsárdi vonalat, sehonnan nem érkezett és semerre nem indulhatott.

Az árvízbiztonság csónakosai egész éjjel megfigyelték erővel dolgoztak, de mindenütt, ahol közvetlen veszedelem volt, nem lehettek ott...

A vasúti töltéseket sok helyen elborította az áradat.

A forgalom csaknem teljesen megszűnt. Vonat, kivéve a székelykocsárdi vonalat, sehonnan nem érkezett és semerre nem indulhatott.

Az árvízbiztonság csónakosai egész éjjel megfigyelték erővel dolgoztak, de mindenütt, ahol közvetlen veszedelem volt, nem lehettek ott...

egészen Aradig, nem lehet a pályát használni.

Emiatt a nemzetközi vonatokat a következő kerülő uton járatják: Piski, Karánsebes, Temesvár, Arad.

Marosdrettyénél a víz a vasúti sín fölé is 80 centiméter magasságban rohan tova. A hullámok rengeteg még élő, vagy már kimúlt állatot ragadnak tova. Déván két járomba fogott ökröt láttak kétségbeesetten viaskodni a víz erejével, de sikertelenül. Az ár elragadta őket. Déván éjjel 2 óráig állandó növekvést mértek. Azóta a vizállás állandósult, de Marosvásárhelyről újabb emelkedést jelentettek.

A Szamos és a Tisza

Szatmár, április 6.

A Szamos vizállása az elmúlt 24 óra alatt olyan nagy mértékben emelkedett, hogy

hasonló áradásra emberemlékezet óta még nem volt példa.

Szerdán délen a vizállás már 605 centiméter volt, amely állandó emelkedésben volt, mert Désről újabb nagy víztömegeket jelentettek. A külvárost az áradat már szerdán délelőtt elöntötte, s minthogy a víz alá került házak lakói nem menekültek el, a mentési munkálatokat meg kellett kezdeni. Ennek során 20 családot kilakoltattak a padlásokról, ahová az egyre emelkedő áradat elől menekültek.

A Désről jeltett víztömegek ma, szerdán délelőtt már megérkeztek Szatmárra és a víz szintje 606-ra emelkedett. A folyam-mérnökség számításai szerint 630-as vizállásra lehet számítani, amire évtizedek óta nem volt példa, hiszen az ötven évvel ezelőtti nagy árvíz alkalmával is 620 volt a vizállás.

Szatmár árvízveszedelmét fokozza az a körülmény, hogy a védőgátak helyenként meglazultak és a víz kezdett keresztülzivatroggni rajtuk. A hatóságok műszaki csapatokat vezényeltettek ki a töltések megerősítési munkálataihoz.

Szatmáron egyébként tragikus epizódja is volt az árvízkatasztrófának.

Pápay asztalosmester csónakját, amelyben két fia ült, az áradat elragadta. A két gyermekről eddig még nem érkezett hír és sorsukról senki sem tud.

Lehetséges az is, hogy belefulladtak a Szamos hullámaiba.

A Szamos egész völgye tengerre változott. Negyven község, közöttük Kővárremete, Nagygyíres, Mezőaranyos is víz alatt áll.

A Szamosvölgyi Vasútvonalon a Lapos és a Szamos egyesülésénél a vonalat 5 km. hosszúságban mosta el az áradás, óriási károkat okozva.

Szatmár- és Szilágymegye összes országutjai víz alatt állanak, a Szilágyságot a Kraszna zárta körül és vágja el a külvilágtól. A Kraszna vize 498 cm. magasra duzzadt. Áradásban van a Tisza felső folyása is, amely körülzárt Csapot, Aknaszlátinát és elöntötte Tiszaújfalot. A máramarosi hegyekből beláthatatlan víztömegek lezudulása várható.

A KISKÜKÜLLŐ

A Kisküküllő megszaporodott víztömege kedden éjjel érkezett meg Dicsőszentmártonba. A balpárti fekvő városrész teljesen víz alá került.

A házaknak csak a teteje látszik ki a tengerszerű áradatból.

A házak padlásaira szorult lakosságot egész éjjel tutajokkal és csónakokkal szállították biztonságosabb helyre.

Moldovan Dionisie vármegyei prefektus állandóan a helyszínen van és személyesen vezeti a mentési munkálatokat. Ó irányítja az ivóvíz és az élelmiszerek szállítását és szétosztását is. A víz benyomult az egyik gázelosztó házba is, aminek következtében

a város egyrésze fűtés és világítás nélkül maradt.

Kedden délután újabb jelentés érkezett, hogy a folyó felső részein 60 centiméteres újabb emelkedést mértek. Ez a víztömeg szerda éjjelre érkezik Dicsőszentmártonhoz. A kedd délutáni vizállás Dicsőszentmártonban 422 volt... Azóta nincs újabb jelentésünk...

A vasúti töltést Erdőszentgyörgy-Balaspászár, Bernád-Bonyha és Bonyha-Koról között mosta el az áradat. A dicsőszentmártoni vizimalomból és a korház udvaráról hatalmas fenyőrönköket sodort el az áradat és annyira megrongálta velük a vasúti hidat, hogy a forgalmat be kellett szüntetni. Az utasok hajtányokon mennek tovább Gálfalváig, ahol aztán újra vonatra ülhetnek.

Erdőszentgyörgy, Kiskend, Héderfája, Csókfalva, Szőkefalva, Gálfalva és Adámos községek nagyrésze víz alatt van.

Halálesetről eddig még csak egyről tudnak.

Ugra községben Tinós Lajos afölötti elkeseredésében, hogy az áradás minden vagyonából kifosztotta, a habokba vetette magát. Megmentésére gondolni sem lehetett.

Az egész Kisküküllő völgye és Dicsőszentmárton rettegve és páni félelemmel tekint a következő napok eseményei elé, mert az árvízveszedelem rohamosan közeledik az 1913-as katasztrófa méretei felé.

Csak ha már késő

Ismerik fel sokan a rendszeres száj- és fogápolás fontosságát. Ne várjan addig, óvja meg fogainak épségét a frissítő hatású és kellemes aromájú

PEBECO

FOGPASZTA
mindennapi használata által. PEBECO tisztá, frissen illatozó lehetőséget és ragyogó fehérséget fogakat eredményez.
Tisztító öntübsokban Lel 20 és 32 BEIERSDORF & Co. R. R. T. BRAŞOV

Magyarországon csak a nagyobb nyugdíjakat szállítják le

Budapest, április hó 6

A magyar minisztertanács tegnap este tartott ülésén elhatározta, hogy a költségvetés kiegyensúlyozása végett a készletadásokat csökkentik, másfelől pedig július 1-től kezdve a nyugdíjakat 3 százalékkal mérsékelik. A minisztertanács határozata folytán a leszállítás csak a magasabb összegű nyugdíjakra vonatkozik.

Montagu Norman tizenharmadszor lett az Angol Bank elnöke

London, április 6.

A Bank of England igazgatósága tegnap tartott ülésén egyhangú felkiáltással ismét Montagu Norman választotta meg elnöknek. Montagu Norman most már tizenharmadszor tölti be az angol bank elnöki tisztjét.

Nem Czerninen mult, hogy Románia belépett a háborúba...

Bécs, április hó 6.

Gróf Czernin Ottokár, a Monarchia volt bukaresti követének hirtelen halála alkalmából a bécsi lapok felelevenítik az elhunyt nagykövet nagy erőfeszítéseit, a melyeket azért tett, hogy Romániát viszszerkeltse az antant oldalán való beavatkozástól. Állítólag Czernin mindent elkövetett, hogy Románia ne lépjen be a világháborúba, fáradozása azonban meghiúsult. Munkásságát és ebbeli érdemeit gróf Tisza István is többször elismerte a magyar parlamentben. Temetése egyébként holnap megy végbe a legegyszerűbb külsőségek között.

GENFI TÖRTÉNET egy pár székely papucsról

Irta: SEIDNER IMRE

— No, ebben a papucsban talán csak eljutsz hazáig, — mosolygott a fiú, amikor a kis hónapos szobában felhúzta kedvese lábára saját papucsait.

— Szivikém, hát nem kallódott még el a komótipód? — sóhajtott fel a leány és behunyt szemét, mintha pillanatra elvonult volna előtte a mult. A mesés erdélyi hegyváros, ahol megismerkedtek és ahol oly nagyon szerették egymást.

Abba, eredeti erdélyi munka volt a papucs, bordópiros szatnyánbőrrel varrva, székelyes himzésű, szeszélyes rózsával, szivekkel és tulipánnal ékesítve. Berta jól emlékezett még a piros komótipóra, hiszen ő vette a fiúnak, amikor ez súlyos balesete után élet és halál között lebegett a szanatóriumban és olyan nehezen tanult meg járni, mint egy kis gyermek. Most őt is papucs viselésére szorította a boszton, meg a rumba, amivel a bálban félészakájakat eltöltötték. De hiába, kellett már ez a kis öröm és melegség a jégcsapszövű országban, ahol csak néhány hete idők és ahol jaj de idegennek érezte magát a még idegenebbnek — a párját.

Amint a friss kertszagtól felvillanyozott levegő, csendes negyedben hazafelé baktatott, kissé szűnt ugyan a fájdalom, de csak azért, mert azt gondolta, néhány pillanat múlva beomolhat az ágyba és Isten igazából aludhat, mint a tejfel.

Szép villában lakott a székely leányka, a hideg Árve partján, mesébeillő helyen. A zu-

GORKIJ TOLLÁRA VALÓ TÖMEG-DRÁMA... Az erdélyiek meghallgatása nélkül döntenek a nyugdíj-arányosításról

A nyugdíjnál is bizonytalanabb kegyelem-kenyérre akarják utaltatni a volt magyar tisztviselőket

Milyen kulcs szerint állapítják meg az új nyugdíjakat?

Kolozsvár, április 6.

Tataru Coriolan dr., erdélyi miniszter amikor legutóbb Kolozsváron járt, ünnepélyes ígéretet tett arra, hogy március 31-ig minden nyugdíjas megkapja a tavalyról elmaradt járandóságát. Ez a ki tudja hányadik határidő is lejárt és a nyugdíjasok egyetlen fillért sem kaptak. És, hogy a baj még teljesebb legyen,

új megpróbáltatások fenyegetik a nyugdíjasokat, az úgynevezett nyugdíjegyensúlyozás révén,

amelyen most dolgozik a pénzügyminisztériumban egy speciális bizottság. A nyugdíjas-tragédia jelenlegi állásáról Pop Valér nyugalmazott kormánybiztos, az erdélyi és bánáti nyugdíjasok országos szövetségének elnöke a következő szenczáción, de egyben megdöbbentő nyilatkozatot tette:

AMIKOR DRAGHICESCU KÉPVISELI AZ ERDÉLYIEKET

— Mi mindent megtettünk, hogy az erdélyi és bánáti nyugdíjasok érdekei meg legyenek védve. Figyelmeztettük az összes illetékes ténnyezőket, hogy

százszázak egzisztenciájáról van szó és szerzett jogokról, amelyeket nem lehet a végtelenségig lábbal tiporni.

Személyesen jártam el Octavian Onicescu nyugdíjpenztári elnökkel, aki megígérte, hogy a nyugdíj-arányosítási bizottságban az erdélyi és bánáti nyugdíjasok is képviseltet fognak kapni. Az egyensúlyozást egy tizenkéttagú bizottság végzi, amelyben két helyet ígértek az erdélyieknek. Csak természetes, hogy Onicescu ígéretéből nem lett semmi. Az egyensúlyozás

A legelemibb kívánságot sem veszik figyelembe

— Pop Valér miniszter azt tanácsolta, hogy adjunk át neki egy kérvényt ebben az ügyben, amelyet személyesen fog Argetoianu miniszter elé terjeszteni. A miniszter arról is biztosította a deputációt, hogy feltétlenül kereszttelviszi, hogy az erdélyiek érdekeit legalább két delegátus képviselje a nyugdíjegyensúlyozó bizottságban. Egy másik kérvényt elküldöttem dr. Tataru professzornak, Erdély miniszterének is, amelyben rámutattam arra, hogy milyen törvénytelen és igazságtalanságok származhatnak abból, ha kellő időben és formában nem történik gondoskodás a Draghicescu-féle kísérlet megállítására. Annak ellenére, hogy az erdélyi miniszterhez szoros baráti kötelek fűznek, dr. Tatarunak nagy elfoglaltsága még arra sem engedett időt, hogy legalább választ adjon a beadva-

si bizottság már megkezdte a munkáját és abban

mindössze a regáti nyugdíjasoknak van három delegátusuk, két polgári és egy katonai nyugdíjas.

A három delegátus között van a bukaresti nyugdíjas egyesület hírhedt alelnöke, Draghicescu is, aki a március 24-iki kongresszuson nem kívánt sem többet, sem kevesebbet annál, hogy

a Magyarországtól átvett nyugdíjasokat, valamint a Consiliul Dirigent idején nyugdíjazott tisztviselőket, tekintet nélkül arra, hogy milyen nemzetiiségűek, emeljék ki az országos nyugdíjintézet státusából és a népjóléti minisztérium budgetjából fizessék őket.

— El lehet képzelni, ha egy nyugdíjas kongresszus ilyen javaslattal lép a kormány elé, mit várhatnak az erdélyi és bánáti nyugdíjasok attól az egyensúlyozó bizottságtól, a melyben ugyanez a Draghicescu képviseli az érdekeiket. Mert a Draghicescu javaslata nem jelentene mást, mint azt, hogy az erdélyi és bánáti nyugdíjasok egy éven át nem kaptak nyugdíjat, miután a népjóléti minisztérium ezidei költségvetésében egyetlen banit sem irányoztak, nem is irányozhattak elő erre a célra. Természetes, hogy

az erdélyi nyugdíjas-szövetség kiküldöttje a legnagyobb felháborodással utasította vissza ezt a hallatlan javaslatot,

azonkívül én magam népes küldöttség élén felkerestem dr. Pop Valér igazságügyminisztert, hogy elejét vegyük a fenyegető újabb veszedelmeknek, amely valósággal végzetes csapást jelentene az erdélyi nyugdíjasokra.

nyomra. És több, mint két hét telt el azóta is, hogy dr. Pop Valér miniszternek átadtam a kérvényünket, de mind a mai napig semmiféle értesítés nem érkezett tőle, arra vonatkozólag, hogy mi lett a kérvény sorsa és, hogy a kormány hajlandó-e az erdélyi nyugdíjasok legelemibb kívánságainak eleget tenni.

— Magáról a készülő egyensúlyozásról csak annyit tudok, hogy az új nyugdíjak megállapításának a kulcsa az egyes személyek aktív tisztviselőkorukban kapott alapfizetése lesz.

És itt az erdélyiek megint a rövidet fogják húzni.

Mert, míg a regátban a békebeli alapfizetéseket utólag három ízben is felemelték és azonkívül hozzácsapták a drágasági pótlékokat is, addig

az erdélyi nyugdíjasok mindössze az annyi-

ra meghurcolt Boila-rezsim alatt kaptak 15 százalékos emelést, a regátiak 75 százalékkal szemben.

Különösen rosszul fognak járni azok a nyugdíjasok, akiket a koronavilágban nyugdíjaztak, mert ezeknél az alapfizetés

csak a fele annak, amit a regátiak kaptak leiben,

miután két koronát egy lejre számítanak át.

A REGÁTBAN FIZETNEK

Ezután a hátrálékos tavalyi nyugdíjas soráról beszélt Pop Valér kormánybiztos. Nyilatkozatának erre vonatkozó része így hangzik:

— Időről-időre azt ígérték, hogy a mult évről elmaradt járandóságokat a 150 millió frankos francia kölcsönből fogják kifizetni. Amikor ezt már kezdték elhinni az emberek, a kormánynak az az ötlete támadt, hogy amortizációs pénztárt csinál a városi adósságok rendezésére, a nyugdíjasok pénzéből. Hogy mi mindent fog még a kormány megvalósítani ebből a másfélmilliárdos kölcsönből, azt nem lehet tudni, de az bizonyos, hogy

mindenre jut majd belőle, csak éppen az erdélyi nyugdíjasoknak nem.

Talán azért, mert csak az erdélyi és bánáti nyugdíjasoknak tartozik az állam. Mert akármilyen felháborító is, a tény az, hogy

Bukarestben és a nagyobb regáti városokban a nyugdíjasok napra megkapják a járandóságukat.

Ott nem ismerik a nálunk olyan divatos 3—5 hónapos késéseket. A regátban a kormány meg sem meri kockáztatni azt, ami Erdélyben rendszerré vált. Jellemző az erdélyiek gyáva-ságára, hogy még nem akadt önzertes ember, aki ez ellen a törvénytelen megkülönböztetés ellen fel mert volna szólalni. Így értünk el az anarchia tetőfokára a nyugdíjak terén. A jövő teljesen kilátástalan. Az, hogy a kormány és csatlósi által tanusított humánus gondolkodás után mit lehet várni az erdélyi nyugdíjasoktól, inkább már Gorkij fantáziája tudná elgondolni, de még az sem megfelelő hűséggel.

Elmondotta végül Pop Valér, hogy a sanyaru helyzetre való tekintettel felhívta a Nyugdíjas Szövetség megyei és városi tagozatait, minden vasárnap tartanak tiltakozó gyűlést, hogy fokozott erélyességgel folytassák a nyugdíjas-társadalom megszervezését. Utasítást kaptak az összes tagozatok arra is, hogy seket, amelyekről táviratokat küldjenek az uralkodóhoz és Argetoianu pénzügyminiszterhez

és minden eszközt ragadjanak meg a 30 ezer erdélyi nyugdíjas-család fenyegető kismimizés és tengernyi igazságtalanság kivédésére.

te a rádióon és úgy tipegte a csárdást az édes magyar muzsikára. És Berta ezentul csak a kövér gruyerek és parmezánok reszelése közben énekelte mélabusan:

„Nem tagadom, még mindig gondolok magára,

Nem tagadom, még mindig számon égek a szíjára”...

Ördögbe is a papucsokkal, amiért így elvitték a boldogságát...

...Egy napon, ebéd után, élelkségre lett figyelmes. A család az udvaron sziesztázik, a fiú nyoszörgeti a harmónikát, a házikisasszony táncra csábítja a vén Louist, a villa nyolcvanötéztendő kertészét s az asszony virágokat locsol. Csakmost nyíllott szívbe egy érzés: a chalet-t, a meghitt fészket sajátálta, amit párjával akartak építeni az Alpe-sek szűkös nap sugarú világában.

Leért ő is az udvarra, amikor házigazdájá, aki autójával éppen kigördülőben volt a garázsból, rászólt:

— Hé, mademoiselle, dites donc, elvennék a kerék alól ezt a valamit?

A leány ott termett és csaknem felsikoltott meglepetésében, mert a színbén az autó kerékei alól ismerősen, kedvesen előpiroslott a székely szatnyánbőrpapucs. S az ember, mialatt elrohogott, ügyet sem hederített rá.

Még magához sem tért meglepetéséből, mikor elébe csoszogott Louis bácsi.

— Kisasszonykám, ugy-e visszaadja a paputikat?! A környéken szórakozott betűd garázdálkodhatott és mintha csak a ház vége embere számára hagyta volna itt ajándékba...

Louis bácsi be sem várta a leány feleletét és reszkető mozdulatokkal félretette magának a szivektől és virágos ákom-bákomoktól mosolygó papucsot. S a leány hálásan pillantott a hazai szatnyáncipókra, amik megmentették a becsületét.

JÖN:
 Aprilis
 8
 Pentektől

A világ legnagyobb
 filmremeke!

Marlane Dietrich
 Anna May Wong

**"SHANGHAI
 EXPRESS"**
 a brassói Modern-Mozgóban

Hírek

Kérelem és tájékoztató

Elnökségünk sajnálattal állapította meg, hogy a kereset- és munkanélküli testvéreink jelszavára kért adományok csak nagyon gyéren érkeznek be. Az a néhány ember hozta meg most is áldozatát, akik munkában és áldozathozatalban mindig elől szoktak járni. A tételetesebbek és a tömegek azonban még mindig nem mozdultak meg.

Mivel a nyomorgókat ígérekkel és reményekkel nem lehet táplálni, bármily szerény legyen is az, a lehető segélyeket ki kell osztanunk. Ezért felkérjük brassói és brassómezei testvéreinket, szíveskedjenek adományait a legsürgősebben, de legkésőbb április hó 15-ikéig Szabó Béni alelnökünkhöz (Károly király-utca 28.) juttatni. Felkérjük azokat, akiknél gyűjtőkövek vannak, juttassák azokat a fenti időig szintén Szabó Béni alelnökünkhöz, akár gyűjtötték valamit, akár nem.

Segélyt páro testvéreinkkel pedig közöljük, hogy az egyházaktól beérkezett kimutatások alapján április hó 15-ike után elnökségünk és az e célra kiküldött bizottság fogja a segélyezési tervezetet a rendelkezésünkre álló anyagi erő alapulvételevel kidolgozni. Aki segélyben részesül, azt erről értesíteni fogjuk, közölve, hogy a segélyt hol és mikor veheti fel. Míg ezek az értesítések kibocsátva nem lesznek, várjon mindenki türelemmel.

Testvéri üdvözléssel:
 Az Országos Magyar Párt Brassói Tagozata:

SZELE BELA DR. DEBRECZY BELA DR.
 elnök. főtitkár.

Halálra ítélte a szovjet-bíróság egy német diplomata lengyel támadóit

Moszkva, április 6.
 A Trardovszki német követségi tanácsos ellen elkövetett merénylet tettesei, a lengyel Stern és Vasilescu felett tegnap hoztak ítéletet. Az ügyész vádbeszédében halálra ítéletet kért, mert — amint mondotta — a merénylet sikeres végrehajtása esetén tömegmészárlás lett volna a következmény. A szovjetbíróság Stern és bűntársát halálbüntetéssel sújtotta.

Logegyenlőséget szorgalmaznak a nők

Ujabb deputációzások
 Bukarest, április 6.

A Romániai Nők Szövetsége a legutóbb tartott országos kongresszus határozata szerint küldöttségileg kereste fel Pop Valér igazságügyminisztert. A küldöttségre kérte Pop Valér, hogy a törvényegységesítési munkálatok során legyen tekintettel azokra a polgári jogokra, amelyek a nőket az alkotmány szerint különben is megilletik, a jelenleg érvényben levő tételes törvények azonban figyelmen kívül hagyják. Különösen áll ez a Regátban, ahol a nő még ma is a kiskorú gyermekek nivóján tartják a vonatkozó törvények rendelkezései.

Pop Valér megígérte, hogy a nők polgári jogainak elismertetésére mindent megtesz ami módjában áll. Ugyanekkor a Nőszövetség egy másik küldöttsége Mihalachet kereste fel és a nemzeti-párt párt támogatását kérte, amit Mihaleche készséggel megígért.

— UJFUNDLAND FŐVÁROSÁBAN TUN-
 TETEK A KORRUPT MINISZTERELNÖK
 ELLEN. Londonból jelentik: Saint Johns-ban, Ujfundland fővárosában tegnap viharos tüntetés volt. Több ezernyi tömeg vonult a parlament épülete elé és követelte, hogy a miniszterelnök ellen halálékeztalanul indítsák meg a vizsgálatot, az ellene emelt korruptciós vádak tisztázására. Az ujfundlandi kormány katonaságot vezényelt ki a tömeg ellen, a tüntetők azonban nem szüntették be a demonstrációt, mire a karhatalom erőszakkal fogott hozzá a tüntetők szétszórásához. Az összehívottak során többen megsebesültek.

Feketeszesz-üzem a fürdőszobában

Hiába ítélték el, Dán Arthur tovább folytatta a szeszgyártást

Temesvár, április 6.
 Temesvárnak újabb zajos feketeszesz-botránya van.

Beszámolt arról a B. L., hogy Dán Arthur temesvári szeszgyári igazgatót a törvényszék különféle feketeszesz-üzemek miatt egy évi börtönrre ítélte. Az ítélet felebezés alatt áll s így Dán természetesen szabadlábon lehet addig, amíg ügyében jogerős ítéletet nem hoznak.

Most aztán a pénzügyi hatóságok jelentés nyomán arról értesültek, hogy az elítélt, de szabadlábon levő feketeszesz lakásán a fürdőszobát szesztermelő üzemé alakította át.

A feljelentés nyomán rajtaütésszerűen kiszállottak Dán lakására, ahol rövidesen bebizonyosodott, hogy Dán valóban tovább folytatta a törvénytelen szesztermelést. A fürdőszobában 60 literes szesz-főző üstöt találtak. A szellemes szeszgyáros

a fürdőkemencét hűtőnek alakította át s új és szellemes gépezetét naponta 10 liter adózatlan szesz állíthatott elő.

A hatóságok természetesen lefoglalták a bűnjelkeket és lepecsételték a különös célra szolgáló ártatlan fürdőszobát. Az ügyészség kiadta a parancsot Dán Arthur letartóztatására.

Argetoianu újra beígérte a nyugdíjak pontos fizetését

Bukarest, április 6.

A kamara mai ülésén, néhány jelentéktelen módosítással, megszavazták a légiügyi törvényjavaslatot. Az egyik módosítást Ioanicescu előterjesztésére vették be és ez kimondja, hogy csak a legvégső esetben fognak külföldi anyagot vásárolni a repülőgépek gyártásához Florin Zaharia kérte, hogy a nemzetközi repülésen való román részvételt szüntessék be, vagy legalább is csökkentseék. Végül Stefanescu Amza hadügyminiszter bejelentette, hogy

ezentúl minden félévben kimutatást fognak adni a repülőbéllyeg-bevételekről.

Banciu közli a kamarával, hogy a nyugdíjpénztár előtt hatezer elintézetlen kérvény fekszik

és kéri, hogy több munkacérot alkalmazzanak a nyugdíjasok ügyeinek intézésére

A kamara ma délutáni ülésén Argetoianu hír szerint be fogja jelenteni, hogy

a jövőben pontosabban fogják fizetni a nyugdíjasokat és a tisztviselőket, mert sikerült erre a célra nagyobb össz-szert biztosítani.

A vasuti nyugdíjasok járandóságait állítólag fel is emelik.

Az Epoca mai száma azt az értesülést közli, hogy a parlament mostani ülészakánának befejezése után Ghica, Cantacuzino és Vasilescu-Carpen miniszterek távoznak a kormányból. Utódjaik személyét illetőleg egyelőre csak az bizonyos, hogy az új külügyminiszter Mitilineu lesz.

Aradot is körülzárta a Maros

Csak kerülővel közlekednek a nemzetközi vonatok

Arad, április 6.

A Maros áradása ismét súlyos veszéllyel fenyegeti Aradot. Különösen súlyos Ujmikálaka külváros helyzete, ahol a védőgátat alkotó Arad-temesvári vasútvonal töltését a víz már kezdte elmosni. A hatóságok műszaki csapatok segítségével megkezdették az erősítési munkálatokat, de sok remény nincsen arra, hogy a katasztrófát elháríthassák, mert a Maros vizállása óránként 5 centiméterrel emelkedik.

Az áradás összerombolta és elseperte a városi strandfürdőt.

Különösen súlyossá teszi Arad helyzetét az,

hogy az áradás mindenfelé elvágta a külvi-lágtól.

Vonatok az aradi állomásról nem indulnak. Temesvár felé csak a közvetlen közelben levő Ujzentrannáig közlekedhetnek, míg Tövis és Nagyvárad felé egyetlen vonatot sem lehet indítani. Az utolsó vonat, amely még az éjszaka folyamán befuthatott az aradi állomásra,

az expresszvonat volt amely Arad előtt 2 km. hosszúságban haladt vízben.

Ha az Aranyos áradásán kívül a Küküllő víztömegei is beledudolnak a Marosba, akkor az aradi külvárosokat semmi sem mentheti meg a legrémesebb pusztulástól.

— Tuladagolt altatószer okozta Szász Ödön pesti kereskedő halálát. Budapestről jelentik: Az erdélyi gyorsvonaton lúminálmérgezés következtében kiszendített Szász Ödön kormányfőtanácsos rejtélyes halálának tisztázására a budapesti rendőrfőkapitányság széleskörű nyomozást indított. Az eddig megejtett kihallgatások adataiból a rendőrség valószínűnek tartja, hogy kétnapi étvágytalanság után üres gyomorral vette be Szász Ödön a lúminálpasztillákat amelyek olyan gyorsan és alaposan szívódtak fel, hogy végül is a kormányfőtanácsos halálát okozták. Bár a vallomások alapján az öngyilkosság esete kizártnak látszik, nagyobb bizonyosság kedvéért a rendőrség elrendelteti Szász Ödön holttestének felboncolását a pontos vegyvizsgálat megejtése céljából.

— Kiutasították, mert egy Rákóczi-ünnepségről szóló lappéldányt hozott be Magyarországról. Szatmárról jelentik: A nagykarolyi sziguranca kiutasította Fábian Sándor magyarországi újságíró, a ki rokona látogatására érkezett a városba. A kiutasítás azért történt, mert Fábian egy budapesti lappéldányt hozott, amelyben tudósítás volt a nagyecsed Rákóczi-ünnepségről. A kitoloncolt újságíró most diplomáciai úton keres magának elnést.

— BRILÁBAN MEGHALT EGY 118 ÉVES EMBER. Brilából jelentik: Szerda reggel 118 éves korában meghalt itt Paraschiv György. Az elhunyt, mathuzsálemi kort ért aggastyán, utolsó napjaig teljes egészségnek örvendett és a halál hirtelen érte utól.

— BOSSZUBÓL MEGGYILKOLTA BARATJÁT. Bukarestből jelentik: A bukovinai

Caliceanca községhez vezető országuton még március 26-án halva találtak egy 19 éves fiatalembert. A szerencsétlen áldozat személyazonosságát csak most sikerült megállapítani. Kaminszky Györgynek hívják és, amint a vizsgálat kiderítette, egy Gozdovszky József nevű barátja ölte meg, aki bosszút esküdött ellene, mert egy izben megütötte őt. Gozdovszkyt letartóztatták.

— BUDAPESTEN HALÁLRAÉGETT EGY GRÓFNŐ. Budapestről jelentik: Keglevich Irma grófné, szül. Zay grófnő ma budapesti lakásán borzalmas ezerecsétlenségnek esett áldozatul. A grófnő spirítusszal tisztogatta ruháját, miközben a spirítuszos üveg meggyulladt. A lángok az idős grófnő ruháját kapták el, úgy-hogy néhány perc múlva égő fátylaként lángolt a grófnő ruhája. Azonnal kórházba szállították, de már nem lehetett rajta segíteni, mert borzalmas szenvedés után meghalt.

— A HÁROM FOGSORU CIGÁNY NEM AKART KATONA LENNI. Kassáról jelentik: A bárcái csendőrség ma letartóztatta Sztójka János galántai származású cigányt, aki a sorozások előtt szökött Kelet-szlovénzkóra. A cigány megmozgatásánál egyébként különös feltűnést keltett az a megállapítás, hogy a cigány három teljesen kifejlett fogssorral rendelkezik. A cigány felső fogssora mögött még egy egészséges fogor van.

— SZULEI LEROMLOTT ANYAG: HELYZETE ÖNGYILKOSSÁGBA KERGETETT EGY DIÁKLEÁNYT. Losonctól jelentik: Megrendítő öngyilkossági eset tartja izgalomban Losonc városát Jelenik Olga, a losonci reál-gimnázium magyar tagozatának nyolcadikos növendéke, Je-

lenik Sándor tisztviselő leánya, a péntekről szombatra virradó éjjel, mikor szülei és testvérei már mély álomba merültek, nesztelenül kisurrant az ablakon át a lakásból és hálóköntösben beugrott az udvaron levő kutba. Az éjszandjében senki semmit sem hallott, sem jalkiáltást, sem zuhanást, csak reggel, mikor az ágyát üresen találták indultak keresésére. A kutban aztán észrevették, hogy egy emberi holttest uszik a felszínen és a holttestben Jelenikék személfényét, a 17 éves Olgát ismerték fel nagy meglepetéssel. Jelenik Olga jeles tanulója volt a reál-gimnáziumnak, mindig vigkedélyű, megnyerő modoru leánynak ismerték, akinek gyors felfogási képességéről fogva a tanulás nem okozott gondot. Bucsulávelet nem hagyott hátra, sőt pénteken este még gondosan készült a másnapi leckéjére. Az a gyanu, hogy a szörnyű tett elkövetésére az indította a fiatal diákányt, hogy szülei, akik valamikor jobb aapokat láttak, most nagyon szűkös, szegényes viszonyok között tengődnek.

— Választmányi ülés. A Brassói Turistaegyesület pénteken, e hó 8-án este 8 órakor a Halvani-féle vendéglő (Világsor, Edes lyuk) külön helyiségében választmányi ülést tart.

* ELVESZETT Brassóban, kedden este fél kilenc órakor a Gácsmajortól a Hátulsókőbánya-utcaig egy széles arany karkötő. A becsületes megtaláló kéri, hogy pénztalanul ellenében a B. L. kiadóhivatalában leadni.

* KUNCZ ALADAR, a nemrég elhunyt erdélyi magyar író Fekete kolostor c. művel világirodalmi sikert aratott A 2 kötetes regény 3-ik kiadásában jelent meg az Athenumnál, izléses kivitelben. Ara 300 lej. Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában.

BOTRÁNY EGY ESKÜVŐN

Kratovó szerb városban példátlan botrányba fulladt egy esküvő. Amikor a pap a szokásos kérdést intézte a menyasszonyhoz, hogy felesége akar-e lenni a vőlegénynek, a menyasszony kirohant a templomból és végigszaladt a városban. A vőlegény mindenütt utána. Amikor a menyasszonyt végre elérte a főútcán, lerántotta ruháit róla, mire a leány majdnem meztelenül visszatért a szülői házába, ahol azonban nem engedték be. Hosszas tévelygés után végre egy barátja adott neki szállást. Tettének okáról a menyasszony megtagadott minden felvilágosítást.

Tőzsde

1932 április 6.
 Zürich (nyitás): Berlin 122.20, Amsterdam 208.25, Newyork 315, London 1942.50, Páris 20.31, Milánó 26.55, Prága 15.24, Budapest —, Belgrád 895, Bukarest 307, Varsó 57.70, Bécs —.

Modern Mozgó BRASSÓ Tel 518

Ma szerdán premier!
 Német éneklő, beszélő, táncos filmperekt

Ha a miniszter dárídózik..
 Főszerepben: Trude Berliner, Else Elster, Claire Rümmer, Otto Wall'urg, Journal.

Csütörtő-ön d u 3—5-g Matiné 10 15 lej
"EGY ORRHOSSZAL ELŐNYBEN"
 Siegfried Arno és Verebes Ernő-vel

Az érlelmeszesedés korai, halál! jelent!

Egy orvos beszél hozzád!
 Most jelent meg!!

Az érlelmeszesedés természetes megelőzése, gyógyítása és kezelése.

Írta:
 Dr. Bucsányi Gyula c. ü. tanácsos, főorvos

A mű kiváló szerzője részletesen foglalkozik az érlelmeszesedés lényegével, az érlelmeszesedés okaival, az érlelmeszesedés tüneteivel, természetes gyógykezelésével, mit szabad és mit nem szabad enni és inni stb. Ez a nagyszerű kis könyv. értékes tanácsaival részletes utasításokat ad korunk e veszélyes betegségének megelőzésére elkerülésére és a már meglévő betegség gyógyítására.

Ára 51.— lej, utánvételt 70.— lej.
 Kapható: a
Brassói Lapok Könyvosztályában.

— KIRALYOK ÉS MINISZTEREK KOM-MUNISTA PROPAGANDÁJA. A brassói és dévai kommunista perek tárgyalásain, (Részletes tudósítások a nagy perekről), Uzsorások garázdálkodnak a Magyar Párt kulisszái mögött, Kik kergették halálba az öngyilkos szatmári bankigazgatót?, Uj panama a láthatáron, Nagy Endrének nincsenek igényei, Egyre bonyolódik a nagybányai aranycsempész-ügy, Bankvezérek szenzációs nyilatkozatai az agrárkonverzióról, Az aradi árvíz és az Aradi Közlöny jótékonyága, Egy székellyföldi író és purifikátor betörései lopása, Hogy néz ki eHlyben Tordán, Dévai miniatűrök, Gyil naplója és még számos szenzációs cikket közül a Gyíkok most megjelent április 6-iki száma. Ára 10 lej.

— A serdülő ifjúságnak reggel felkelés-kor egy-egy kis pohárnyi természetes „Ferenc József” keserűvizet kell adni, mert gyomor-, bél- és vértisztító hatásá-nak fiuknál és leányoknál igen fontos eredményeket köszönhetnek. A gyermek klinikákon a Ferenc József vizet már a kicsinyek makacs szorulásakor kitűnő sikerrel alkalmazzák. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogériák-ban és fűszerüzletekben kapható.

— A VILÁG LEGGYILKOSABB ALLAMA. Dr. Kenneth Barnhart amerikai szociológus a „Kölnische Volkszeitung” szerint egy előadá-sában az Egyesült Államokat, mint a „világ leggyilkosabb államát” jelölte meg. Az elő-adásból láthatjuk, hogy az amerikai milliós városokban, melyeket közönségesen a bűn-zők központjának tartanak, relative nem tör-ténik annyi gyilkosság, mint a kisebb vá-rookban. Ha a lakosság számát vesszük alapul a gyilkosságok összehasonlításánál, ugy New-york a 78, Csikágó a 40-ik helyen áll 174 vá-ro között. A rekordot egy közepes népességű város: Memphis (Tennessee állam) tartja. A hol minden 100.000 lakóra 58,8 gyilkosság esik. Ezek a számok Newyorkban „csak” 7,1, Csikágóban 14,4. Memphis után jön Atlanta (Georgia) 52,6 és Lexington (Kentucky) 52,4. A 50 város közül, melyek a gyilkossági sta-tisztika élén állanak, egyik sem fekszik ke-leten, csak egy északon, 5 közép-nyugaton és a többi 24 az Egyesült Államok déli részén. A dél gyilkossági rekordjának valószínű ma-gyarázatát dr. Barnhart a négerek jelenlété-ben és az analfabétizmusban látja. A gyl-kosságok száma az Egyesült Államokban el-renttő. „Ha az U. S. A. kultúráját kizáró-lag a gyilkossági statisztika alapján akarnók megállapítani, bizonyára nem foglalhatna he-lyet a kultúrállamok első rovatában” — véli a Kölnische Volkszeitung.

— BANKRABLÁS EGY ASSZONY VEZE-TÉSE ALATT. Zsolnáról jelentik: Vakmerő betörők hatoltak be az illavai Tátra-bankba, és a nehéz Wertheim-sekrekényt megfurva, 88 ezer 920 cseh-koronát vittek el. A nyomozás

szerint a betörők a járási hivatal kertjén ke-resztül hatoltak a bankba. A kertben két pár férficipő és egy pár magassarku cipő nyomát találták meg. A bank kihallgatott tisztviselői-nek vallomása szerint előző este, közvetlen bankzárlat előtt, egy elegáns turaautó jött a bank elé Trencsén felől. Az autóból egy rend-kívül választékosan öltözött hölgy szállt ki és a bankban német márkákat váltott be. Két férfikísérője kint maradt az autóban. Minden-jel arra mutat, hogy ez a háromtagú társaság követte el a jólsikerült bankbetörést.

— Sportsapkával a fején halántékon lőtte magát a budapesti Városligetben egy műszaki tanácsos. Budapestről jelen-tik: Kedden délután a városligeti járó-kelők az egyik padon egy holttestet vet-ték észre, amelynek fejét sportsapka fed-te. A zsebében talált igazolórásokból ki-derült, hogy Vargha Elemér székesfehérvári műszaki tanácsossal azonos. Az or-vosi vizsgálat a halántékán felfedezett golyónyomból megállapította, hogy Var-gha öngyilkos lett. Az egyidejűleg meg-indított rendőri vizsgálat azután hama-rosan kiderítette, hogy Vargha az emlé-kezetes székesfehérvári panamákban gyanúsítottként szerepelt és két héttel ezelőtt már megkísérelt öngyilkosságot a Merán-szállodában, akkor azonban gyomormorsással megmentették. Elterjedt hí-rek szerint Vargha ellen legutóbb újabb gyanu merült fel egy részleteiben eddig még kiderítetlen hetvenmilliós panama-ügyben.

— Három ember ellen emelnek vádat a marosvásárhelyi betegpénztári sik-kasztás miatt. Tudósítónk jelenti: A múlt év folyamán a marosvásárhelyi beteg-segélyző pénztárnál nagyarányu sikkasztásnak jöttek nyomára. A rovacsolás al-kalmával kitűnt, hogy Bendeau János könyvelő kezén egy millió kilencszázezer lej tünt el. A vizsgálatot kiterjesztették Corrig János főkönyvelő és Al. George igazgató ellen is, noha a feljelentést ép-pen Corrig tette meg. A vizsgálobíró azonban a vizsgálat lefolytatása során úgy találta, hogy súlyos felelősség terhe-li a főkönyvelőt és az igazgatót is, ezért Bendeauval együtt őket is vád alá he-lyezte. Az ügy főtárgyalása iránt, amely előreláthatólag a közeli hetekben lesz, igen nagy érdeklődést tanúsít Marosvá-sárhelyi közönsége.

— BETÖRTEK A GYERGYÓKILYÉNFAL-VAI SZÖVETKEZETBE. Tudósítónk jelenti: A keddről szerdára virradó éjszaka egy György Félix nevű tizenkilencéves fiatalem-ber betört a gyergyókilyénfalvai szövetkezet-be és onnan nagymennyiségű árut lopott el. György Félixet letartóztatták.

— HOGYAN OSZLANAK MEG A VALLA-SOK FÖLDÜNK LAKÓI KÖZÖTT? Katholi-kusok 351,839.000, a föld lakóinak 19 száza-léka. Protestánsok 164,683.000, a föld lakóinak 8,9 százaléka, Görög szertartásu ortodoxok 131,460.000, a föld lakóinak 7,1 százaléka. Zsi-dók 15,731.000, a föld lakóinak 0,9 százaléka. Mohamedánok 238,997.000, a föld lakóinak 13 százaléka. Buddhisták 199,461.000, a föld la-kóinak 10,8 százaléka. Konfucius követői 304,027.000, a föld lakóinak 16,4 százaléka. Hinduk 224,008.000, a föld lakóinak 12,1 szá-zaléka. Sintoisták 16,644.000, a föld lakóinak 0,9 százaléka. Pogányok 122,239.000, a föld la-kóinak 6,6 százaléka. Felekezeten kívüliek 76,598.000, a föld lakóinak 4,1 százaléka. Egyéb és ismeretlen vallásu 4,481.000, a föld lakóinak 0,2 százaléka..

— FELMENTETTÉK HALÁSZ MAGDAT AZ IZGATÁS VÁDJA ALÓL. Marosvásár-helyről jelentik: Az itteni törvényszék ma foglalkozott Halász Magda ügyével, aki ez év március 8-án az itteni Munkás Otthonban előadást tartott a nőnek a mai társadalomban elfoglalt helyzetéről. Az előadás egyes kitéte-lei miatt eljárás indult Halász Magda ellen, aki a mai tárgyaláson tagadta, hogy izgatni akart volna és azt hangoztatta, hogy csupán a nő jelenlegi gazdasági beállítottságát ismer-tette. A törvényszék a kihallgatott tanuk mentővallomásai után Halász Magdát az elle-ne emelt vád és annak következményei alól felmentette.

— A TIZENKETTEDIK ÉV A HAZAS-SÁGOK KRITIKUS ESZTENDEJE. Ren-óban, Nevada amerikai állam fővárosá-ban, amint mindenki tudja, gyerekjáték a válás. Odaözönlének válni az Egyesült Államok összes boldogtalan házasa. Ren-óban óriási statisztikai anyag van a tör-vényszék birtokában arra nézve, hogy a házasságok hány évi együttélés után elé-gelnek meg a hitvesi kötelezetket? A köz-tudat azt tartja, hogy a boldogságban na-ló családok már az első esztendőben meg-történik. A renói statisztikák azt mutat-ják, hogy ez tévedés, — az átlagos idő-tartam, amely után a házasságok szaba-dulni óhajtanak egymástól, tizenkét, pon-tosabban 11,64 év. Legalább is ennyi volt a legújabbban felbontott százötven ház-aság átlagos időtartama. Negyvenhét év-jelenti ezekben az esetekben a házasság maximumát. A százötven házaspár közt mindössze öt volt, aki egyévi házasság után adta be a válókeresetet; a tulnyomó többség 10—15 évi házasság után köve-telte vissza a szabadságát. Amerikában, a mióta ezt felfedezték, az újságok nem győzik figyelmeztetni a házaspárokat, hogy fokozott győngédséggel bánjanak egymással a házasság tizenkettedik esz-tendőjében.

— HOGYAN KÉSZÜL A BÉKE... Az egész világon a „béke” közben erőteljes háboru-agitáció és ultrakatonai kiképzés folyik. Né-metországban Hitler híres rohamkülönítmé-nyei többnyire a középosztály fiaiból állanak. Hitler horogkeresztos mozgalmán kívül az-összes többi avantgárdista szervezetek is ren-delkeznek külön ifjúsági alosztályokkal. Svédországban a Landstrom forening 12—20 éves diákok altiszti kiképzését végzi. Finnor-szágban a lappok csapata javarésze diákok-ból és jómódú gazdálkodók fiaiból áll. Eszt- és Lettországban állami támogatással foly-jak az ifjúság militarizálását. Jugoszláviá-ban az „Orjuna” föloszlata ellenére tovább-működik éppen úgy, mint vértélytársa, „Srnao”. Bulgáriában a „Macedon forradalm-belső bizottság” I. M. R. O. képezi ki a fia-talságot. Romániában a különböző ifjúsági alakulatokat a vetelkedő polgári pártok állí-tották föl. Lengyelországban a légionárius egyesületeknek ifjúsági lövészcsapataik van-nak. Franciaországban a hadügyminisztérium-rendeletileg szabályozza a 12 éven aluli gyer-mekek céllövési gyakorlatait 50 méterre, a 13 éven fölüliekét 200 méterre. A Brégnét-repülő-gyár ifjúsági tanfolyamokat tart fönn. A egyetemi szemináriumok hallgatóit különfé-l katonai jellegű kurzusok látogatására kötele-zik, például a műegyetemiéknél a 24-es mo-delli gépfejtverről, az orvostanhallgatóknál a gázhalálozásokról, a női hallgatóknak a be-tegápolásról kell tanfolyamot hallgatniuk. Különös gondot fordítanak a tanítóképzés-re növendékeinek a kiképzésére. Az egyes isk-lákba tiszteket vezényelnek ki. Most 35 tisz-t és 700 altiszt van az iskolákhoz beosztva, katonai kiképzés 900 iskolában van megszervezve, a hozzájuk tartozó lövészegységekkel együtt. Csehszlovákiában a Sokol egyesület végzi régi munkáját. Amerikában 250 főiskola 9 hadtestre van fősztva. Az iskolák a had-ügyminisztérium felügyelete alá tartoznak. A nagy állami szubvenciókat kapnak, amelynek ellenében a rektorok mellett egy-egy vezérka-ri tisztt irányítja a hallgatók katonai kikép-zését. Itt a gáz, vagy az ágyúk tudománya épp oly fontos, akár az orvostudomány. Ki-szül a béke.

— Hogyan éljen a szivbajos ember? Ilye-cim alatt dr. Bodon Károly egyetemi magán-tanár tollából házagptóló munka jelent meg Bu-dapesten. A kitűnő könyv a nagyközönség szá-mára íródott és elmondja mindazt, amit minde-szibbajos, érelmeszesedésben szenvedő embe-bernek tudnia kell. Nem az orvosi kezelés kiki-szobölését szolgálja ez a könyv, hanem gyako-rati utmutatással szolgál a laikus betegnek an-ra, hogy milyen életmódot folytasson, hogy se-gítse elő a gyógyulását és — mikor menje-orvoshoz. — A rendkívül praktikus mű ára 8 lejért kapható a Brassói Lapok Könyvosztályá-ban. (Vidékre 10 lej portó.)

A B. L. regénye

A PÁRIZSI LEÁNY

Írta: ORBÓK ATTILA:

Szerette, mert ha nem volt a közelében hiányzott, — nem szerette, mert egy másik szerelemre várt, amely a szerelmen kívül nagy rangot s ragyo-gást is hozhat, — szerette, mert félálom-ban, amikor leányos szemérme kissé szunnyadozott, ennek a férfinak a csók-jaira és hűségére gondolt, — nem sze-rette, mert amikor a Rivierán vagy Bécs-ben egy-egy estélyen, virágkorzón, vagy operai premiére-en felvonulni látta a miliomosok és nábobok hölgyeit, akkor olyan autókról és diadémokról ábrándo-zott, mint amilyen azoknak volt és szá-nakozva gondolt a polgári jómód közép-szeriségére. Nem tudta, hogy szereti-e, mert érzéseinek, tagadhatatlan vonzódá-sának s titkolt vágyakozásának kibonta-kozását meggzavarta anvjának nagy be-folyása, aki arra nevelte, hogy az érzé-sék tüzenél jobban szeresse a gazdagság hideg fényét, s a boldogságot a világ kül-

„Mein Leopold“

ső pompájában keresse, ne benn a szívé-ben, amelynek fellángolása szalmatűz s utána csak majd örök reménytelenség marad.... A szerelem pedig akkor is meg-jöhet, ha szerelemtelenül csinál fényes partit. — A leány nem volt egyéniség; csak visszfénye anyja lelkületének s a szerelmes férfi nem tudott szenvedélyt ébreszteni benne, mert saját szenvedélyt is rejtgette, hogy a bárónővel összeitkö-zésbe ne kerüljön, a bárónővel, aki any-ja, de női ideálja is volt.

Ez a „nem tudom” ugy lecsújtotta a fér-fit, hogy egy percig szólni sem tudott; a keserűség fojtogatta a torkát.

Ő találokozásuk első percétől szerette a leányt és minden kétség nélkül boldo-gan fűzte volna össze vele a sorsát, pedig akkoriban a Barlai család csak a gondo-kat ismerte. Három éven keresztül lan-kadatlan hűséggel és ragaszkodással járt nyomukba, szolgálta apró szeszélyeiket... És egy „nem tudom” a jutalma. A bi-zonytalanság, amely egyre jobban győ-rőzte. Nem bírta már ezt a lelki rabsá-got, amelyről nem tudhatta, hogy még meddig tart és sem az anyja, sem a leánya nem akarták bilincseit feloldani, — még szükségük lehetett rá.

„Mein Leopold“

Érezte, hogy neki kell egyedül kitép-nie magát a furcsa hálóból, még ha bele is pusztul... De várni, remélni s tönkre-menni még jobban csak azért, hogy az-tán egész bizonyossággal kikosarazzák? Megremegett. Megutálta magát győ-negségért. Szégyenkezett, hogy megint egy „nem tudommal” fizetik három év szerelmét és ragaszkodását.

Ha nemet mond a leány, az nem alázta volna meg. De hogy még most is továb-bi reménykedésre ítéljük, az nagyon bán-totta, annyira, hogy valósággal beleá-padt.

A leány elfordult. A férfi elhallgatott. Két-három perc is eltelt. Izabella lassan elindult és halkán, szem-rehányó hangon hátraszólt:

— Jöjjön... és gondolja csak el, hogy nem olyan könnyű dolog olyasmire vála-szolni, amit kérdezett. Majd még beszél-getünk.... Egyszer.... Ha nyugodt lesz..

Mágori elszántan jelentette ki:

— Téved... Többé nem beszélek a do-logról... Elmegyek... Eddig bábú voltam. Látszatot kedvelem... Elég volt.

A leány szeliden mosolygott s megint reánezett nagy, nyílt kék szemével:

— Ugyan, Laci!... Csak nem fog elhagy-ni! Hát ez a barátság?

Mágori nem felelt.

Szóltalanul mentek egymás mellett. A leány sajnálta a férfit, mert érezte, hogy szenved. De közben élvezte a diadalézés mámorát. Tudta, hogy Mágori nem fogja elhagyni.

A férfi pedig elfordította az arcát és egyre arra gondolt, hogy ez így nem me-het tovább....

A plébános ur présházának korai ava-tásán, — május közepe volt, — amelyet csak ürügyül használt fel a pap, hogy Suzy-t összehozza a falu intelligenciájá-val, nagyszerűen érezte magát a „plebe-jus társaság”, amíg meg nem érkezett a bárónő, aki nagyon feszélyezte előkelő hűvösségével valamennyit.

Suzy-t nagy tisztelettel és érdeklődés-sel vették körül, imponált nekik a pári-zsi kisasszony, bár igyekeztek leplezni behódolásukat, hogy az egymás szemé-ben ne kisebbedjenek. Gizi, a postáskis-asszony azért mégis megkérdezte tőle, igaz-e, hogy a híres párizsi színésznők hosszú haját viselnek ma is s amikor Suzy loyálisan megnyugtatta, roppant boldog volt. Mert ő büszke volt koszu-ruba font nagy hajára, ami az egyetlen szép volt ezen a hervadó teregetesen s ha

„Mein Leopold“

valaki bókolni akart neki, a haját em-legette. A főnökék Magduskája, — igazi vasutas-leány lévén, — a földalatti villa-mos iránt érdeklődött. Párdány dohány-beváltót tiszt pedig a francia regényviro-dalomra terelte a beszélgetést s rögtön a legjobb véleményel volt Suzy-ról, mert a leány elcsodálkozott, hogy ő milyen olvasott ember. Igaz, hogy később már

nem lelkesedett annyira a párizsi ki-asszonyért, amikor az egészen önkéntes-nül kijavította Párdányt, amikor Bouge-nevét rosszul mondogta.

Suzy páratlan közvetlenségével egy-szerre mindenkinek közel férközött szívéhez, a rektorát nagyon meghatotta, hogy a présház mögött hancurozó masztos gyermekeit sorra csókolta, a fő-jegyzőnek pedig nagyon jólesett, hogy anekdotáin akkorákat nevet, hogy könnyei potyognak.

A főjegyzőék Bözsikéje kissé irigyke-ve nézte az idegen leányt, akinek min-den mozdulata, ruhájának finom szabás-ötletes beszája, rouge-al kikent ajka, ke-cses termete mind egy egészen más világról regélték, ahová, mint minden bá-lis, ő is vágyott titkon, s amelynek von-zó varázsát most még jobban érezte, miután életében először látott szemtől-szem-be egy párizsi nőt, aki a bókokra ne-píru el, hanem ügyesen visszavág, zavar-talanul cigarettára gyújt és nagyvillá-gi témákról beszél, véleményeket mond s vitába szállva, ha ellentmondanak. Lá-jancsi mielőtt a bárónő megérkezé-volna, erősen csapta Suzy-nek a szelet, ki könnyedén állta a poéta bókjait s a-tán parázs kis vitába kezdett vele, me-a fiatal ember az angol férfiak modor-a franciáké elé helyezte.

Suzy olyan biztonsággal fejtette ki, hogy az angolok a franciához képe-sbarbárok, mert a francia polgári osztály az udvar etikettjét valósággal átvette-mig az angol gentleman-ok csak más-kezből, a franciáktól tanultak egy ke-modort, hogy a rendkívül művelt emb-hirében álló ifju levéltáros szinte ijedte-hátrált meg az idegen leány tájékozol-sága előtt.

A nagyszony, aki Suzy karjára t-maszkodva nagy erőfeszítéssel jött el-uzsonnára, meglegedetten gyönyörkö-dött Suzy pompás debüt-jében. Kéne-nes nádfontu karosszékekben ült, a plébános melléje telepedett és halkán b-szélgetni kezdtek az idegen leány-ról, aki már csöppet sem volt idegen; nek-kettőjüknek igazán a szívékhöz férk-zott.

(Folytatása következik.)

„Mein Leopold“

Nyomdász-sztrájk Budapesten a Népszava betiltása miatt

**Nem tudnak megjelenni a pesti lapok
Általános tüntető munkabeszüntetést szervez
a szociáldemokrata párt**

Budapest, április 6.

Tegnap este a magyar fővárosban lapnyomdai sztrájk tört ki, amely eleinte csak a Pesti Hírlap, Magyarországi Hírlap, Ujság és a Nemzeti Ujság nyomdáira terjedt ki, a késő éjjeli órákban azonban felölelte a többi lapüzemet is, amelyekben szintén leállt a munka. Ennek következtében

ma Budapest egyetlen lapja sem jelent meg.

A lapnyomdai munkások sztrájkja este fél 11 órakor kezdődött, amikor a nyomdászoknak tudomására jutott, hogy

a belügyminiszter bizonytalan időre betiltotta a Népszavát, a szociáldemokrata párt hivatalos lapját és annak terjesztését felfüggesztette.

A betiltás okául a belügyminiszter azt hozta fel, hogy a Népszavában legutóbb sorozatosan olyan cikkek jelentek meg, amelyek a fennálló államrend elleni izgatást és amelyek leplezetlen céllal, az amugy is súlyos helyzetben levő földmunkásság, illetve falusi lakosság elkeseredését fokozni voltak hivatottak.

A fővárosi nyomdászszakszervezet, mihelyt értesült a Népszava betiltásáról, azonnal értekezletet hívott össze, amelyen elhatározták, hogy

válaszul a belügyminiszter intézkedé-

sére, valamennyi lap megjelenését megakadályozzák,

ami azután meg is történt. Legtovább a Pesti Napló és a Budapesti Hírlap szedői dolgoztak, de éjjélkor ezek is leálltak.

A nyomdász-szakszervezet határozatával a szociáldemokrata párt is foglalkozni fog pártértekezlet keretében.

A kormány elhatározta, hogy a nemzeti munka igénybevételével gondoskodni fog a nagyközönség informálásáról, miért is az állami nyomdában naponta kétszer, délelőtt és délután, informatív jellegű lapot fognak nyomni.

A sztrájkoló nyomdászok és a lapkiadóvállalatok igazgatói között az egyeztető tárgyalások egészen hajnalig tartottak, azonban

a munkások izgatott hangulata miatt megegyezés nem jött létre.

s minden jel arra mutat, hogy mára sem várható.

Ma reggel egyetlen budapesti lap sem jelent meg. Az állami nyomda kiadásában azonban mégis napvilágot látott egy rendkívüli kiadás, amely Reggeli Hírek cím alatt a kül- és belpolitikai eseményekről tájékoztatta a közönséget. A rendkívüli lap este is megjelenik a sztrájk időtartamára Esti Hírek címmel.

Tiltakozó felvonulás készül

A magyar képviselőház mai ülése már előre viharosnak ígérkezett. A folyosókon már az ülés megkezdése előtt híre járt annak, hogy a szociálista képviselők nyilatkozatot akarnak felolvasni a Népszava betiltása ügyében. Az ülés megnyitása után Farkas István szociálista és Ullain Ferenc kiskisgazda képviselők kérnek szót a napirend előtt,

az elnök azonban felszólalásukat nem engedélyezi

és szavazásra bocsátja azt a napirendi indítványt, hogy napirend előtti felszólalások ne az ülés előtt legyenek.

A baloldalon erre irítozatos zaj és nyugtalanság keletkezik és a szociáldemokrata képviselők kórusban kiáltják az elnöki emelvény és a miniszteri székek felé:

— Sajtóhóhérok! Kozarekek!

Az elnök hosszu ideig hiába rázza a csengőt, a zaj nem csillapodik, bár a jobb oldal aránylag nyugodtan fogadta a tüntetést. Végül is megszavazzák a napirendi indítványt, mire a szociáldemokrata képviselők testületileg kivonulnak az ülésteremből.

Ullain Ferenc a folyosón kijelentette, hogy pártját ugyan mely szakadékok válsztják el a szociálistáktól, de ilyen ese-

tekben a kiskisgazda pártjának is támogatnia kell a szociáldemokratákat.

A szociálista képviselők egyébként értekezletet tartanak és további magatartásuk felől azon döntenek.

Legújabb jelentések szerint a szociáldemokrata párt a szakszervezetek vezető segítségével egyetértésben csütörtökön adja át tiltakozó memorandumát a kormánynak. A pártvezetőség felőrlás tüntető sztrájkot rendez s további taktikájá ahhoz méri, hogy milyen mértékben csatlakoznak az egyes szakmák munkásai a tüntető sztrájkhoz. A munkásság csütörtökre tiltakozó felvonulást akar rendezni, ezt azonban a rendőrfőkapitányság betiltotta. Hírek szerint a felvonulást a tilalom ellenére is megtartják.

A Népszava betiltásával kapcsolatban Károlyi Gyula gróf miniszterelnök is nyilatkozott és a következőket mondta:

— A Népszava betiltását az tette szükségessé, mert a lap izgató cikkeket közölt. A kormánynak pedig eltökélt szándéka, hogy az ország nyugalmát minden körülmények között megóvja és biztosítja.

Tiltakozásra készül egyébként az újságíró szervezet is, mert a Népszava betiltása miatt előálló helyzetben a polgári lapok sem jelenhetnek meg.

Kihasználják az árvizet Egy öreg temesvári gazda titokzatos eltűnése

Temesvár, április 6.

Titokzatos rablógyilkosság ügyében nyomoz a temesvári rendőrség, illetve a megyei csendőrség.

Toldi Mihály 70 éves temesvári gazdálkodó napokkal ezelőtt elindult Temesvárról, hogy felkeresse a szomszédmegyei Vársós községben lakó fiát. Az öreg gazda nagyobb összegű pénzt vett magához s aztán azzal, hogy Belinc községig vonattal megy, onnan pedig szekert fogad, elindult. Azóta napok teltek el, de

az öreg gazdáról semmi hír nincs.

Sem a fiához nem érkezett meg, sem temesvári hozzátartozói nem tudnak róla semmit.

A bevezetett nyomozás során sikerült megállapítani, hogy Toldi Belinc községben kiállott a vonatból és meglátogatta az egyik ottani vendéglőst, aki régebbi ismerőse. Itt azt mondotta, hogy szekert keres a további útra. Azóta ott sem látták. Vannak azonban tanúk, akiknek vallomása szerint azon a napon késő este szekert láttak a Temes folyó partján, olyan helyen, ahol szekér azelőtt nem járt s keresni valójában sem lehetett semmi. Valószínűnek látszik az a feltevés, hogy az öreg gazdát kirabolták s holttestét a folyóba dobta. A nyomozás folyik.

Éhhalál helyett — öngyilkosság

**Felvágta ereit és meghalt egy
72 éves szatmári nyugdíjas**

Szatmár, április hó 6.

Megdöbbentő nyugdíjas tragédia játszódott le tegnap Szatmáron. Egy hetvenkétéves agastyán, Stefán András, aki

hét hónap óta nem kapta meg nyugdíját és emiatt a szó szoros értelmében az éhhalállal küzdött, felvágta karján az ereit és mire ráakadtak, elvérzett.

Buculevelet hagyott hátra, amelyben azt írja, hogy nem bírja tovább a nyomorúságot.

A szerencsétlen, hetvenkétéves agastyán halála rendkívüli elkeseredést és izgalmat váltott ki a nyugdíjasok körében.

— KÉNYSZEREGYEZSÉGET KÉRT EGY MAROSVÁSÁRHELYI DIVATÁRUCÉG. Marosvásárhelyről jelentik: Kertész Rezső itteni divatárkereskedő ma kényszeregyezséget kért a törvényszéken. Kertész két év alatt kamatmentesen fizetendő száz százalékos ki egyezést ajánl, olyképpen, hogy az első évben harminc, a második évben hetven százalékot fizetne hitelezőinek

Forum Mozdó Brassó

Csak 3 napig
(április 6, 7, 8-án)

Közkívánatra a népszerű bécsi filmpoperette:

Csak 3 napig
(április 6, 7, 8-án)

„A boldog emberek”

Főszerepben:

Charlotte Susa, Gretl Theimer, Jósé Vedorn, Ernst Verebes, Szőke Szakáll, Paul Hörhiger.
Monopol Ero-Film, Brassó.

A Forum-mozgó igazgatósága közli, hogy előadásai hétköznapiokon: 5, 7 és 9 órakor, vasár- és ünnepnapokon 3, 5, 7 és 9 órakor kezdődnek. — Vasár- és ünnepnapokon délelőtti 11 órakor nagy matinéelőadások.

OKULHAT AZ OKKULTISTÁKTOL

Kizökkent a föld tengelye, — ezért vergődünk a válság kátyujában

**Beszélgetés Selma Sigerus-Göllner asszonnyal,
a berlini okkultista társaság tagjával**

Brassó, április 6.

— Tessék most úgy maradni a széken, ahogy van...

Ugy maradok. Selma Sigerus-Göllner majdnem egészen behunyja a szemét, egy kis nyíláson keresztül néz csak.

— Az Ön asztrálteste világosfényű, a jobbkarja felé azonban kissé sötétebb. Önben az idealizmus küzd a materializmussal. Az asztrálfény a feje felett nem megy eléggé magasra.

Hogy a közönség tudja: az asztrálfény, — az az én magnétikus kisugárzásom, a mely földi porhüvelyemből körülbelül két-három centiméternyire jön előre és körül-libeg. Rendes, közönséges ember ezt nem látja, de Sigerus-Göllner asszony látja.

— Most kérem csak egy kicsit közelebb ülni...

Nagyitőüvegen keresztül belenéz a szemembe, úgy, hogy nekem az ő orra hegyére kell közben néznem.

— Itt a jobbszemében barna folt van. Nincs Önnek néha gyomoridegessége?

Bevallom neki, hogy bizony az előfordul.

Erősebben, hosszabban nézi a szememet és csak aztán mondja:

— Most, kérem, ne ijedjen meg. A jobb dereka körül nem érez Ön néha szúrásokat, illetve nem volt Önnek a jobb lábán valami sérülése?

A jobb lábam hirtelen megjelenik a szemem előtt pucéron, de hogy nekem azon valami sérülésem lett volna? ... nem, nem volt nekem soha.

— Hacsak a vakbelemre nem gondol — mondom. — Azt kívették.

— Nem, nem, Önnek vigyáznia kell a veséjére. Most még nincs semmi baj vele, de lehet. És inkább a jobbal lenne baj. Ajánlom, ne egyék sok húst. Ezt csak úgy privátim, mert hiszen nem vagyok orvos.

Szép, nagy szobában ülünk, de látszik, hogy átmenetileg szállt meg a hölgy, inkább az előszoba a fontos, hogy a látogatókat bejelentsék. Mindössze a kis asztalka él, itt van előttem rajta egy inga, egy emberi test bonctani térképe, a nagyító és egy csomó füzet.

A széklap, amelyen ülök, ide-oda csúszik, előre is jöhetek rajta, meg hátra is ülhetek, ahogyan éppen a vizsgálatához kell.

— Na, most kérem a tenyerét... Nemcsak ezt, mindkettőt.

Egymás mellé fektetem és rögtön rá tartja a nagyitőüveget.

— Gyönyörű életvonala van. Egészen hatvan-hatvankétéves koráig nincs benne megszakadás, egyenesen halad, akkor azonban elágazik, látja? ... akkor betegeskedni kezd.

— „Ki vagyok egyezve”...

— Önt nem segítette senki, maga törte fel magát. Huszonöt éves korában nagy válsága volt, nem? Valami maradandó élmény.

Huszonöt éves...? Nem emlékszem... Hja, de igen, igen!

— Akkor valami kátyuba került.

Ránézek, bizalmatlanul, kesernyösen: — Irodalmilag gondolja? ... Mert ugy...

— No lássa csak. És abból nem fog csak úgy negyven éves... na esetleg harmincnyolc éves kora körül kikérülni. De akkor aztán rendkívül gyorsan mindent elér. Most még minden tekintetben küzd magával, Sturm- und Drang-korszakban van.

Hátracsuszmom a széken, fáradtan:

— Na, köszönöm... — Pillanatig pihegek... De talán ezek helyett a személyes dolgok helyett inkább olyant mondjon, ami mindenkit érdekel. A válságról tud valamit?

— Hogyne. Az egész válság azért van, mert a Föld tengelye más állást foglal el a Nappal szemben. Mi most a Vizöntő-csillagkép felé megyünk.

— És eddig miben voltunk?

— A Halban.

— És meddig tarthat, amíg a Föld ezt a fordulatot elvégzi?

— Talán már 1932 végére kész van.

— Nagyszerű!

Erre föl megint szünetet tartunk. Közben rámnéz és azt mondja, hogy ugy-e én meglehetősen rosszul alszom.

— Na, kérem, — mondok — ez egyszerűen azért van, mert nem tudom a gondolataimat megállítani. Folyton jár az eszem. Ha Ön olyan sokat tud, akkor azt mondja meg, Asszonyom, hogy lehet megcsinálni azt, hogy az ember elhatározza, hogy most nem gondol semmire és — tényleg nem gondol.

— Erre csak azt ajánlhatom, hogy egy papondeklire írja fel az ágya mellé a falra: „Nyugalom és alvás!”, folyton ezt a táblát nézze és akkor el fog aludni.

Sigerus-Göllner asszony Mária királynénál is járt, egyszerűen csak autogramot akart tőle, de amikor a ceremóniamester meghallotta, hogy grafológus, felkiáltott: — Ah, hiszen a grafológia rendkívül érdekli a Felségeket! Ön audienciát fog kapni. — És tényleg kapott is, a királyné rengeteg levelet mutatott neki, amelyek egyikére például rögtön rámondta, hogy aki azt írta, annak súlyos tudóbaja van. A királyné leejtette a könyvet, amit a kezében tartott. — Nahát, most már csakugyan kell Önnek egy elismerőlevelet adnom!

— Ki volt az a beteg?

Sigerus-Göllner asszony nem akarja megmondani a nevét, csak annyit említ, hogy egy orosz herceguő, aki az udvarban él.

Megint egy kis szünetet tartunk.

— De például üzleti ügyekben is a legválságosabban látok. Ön például üzletet akar kötni két emberrel. Leírja nekem mind a kettőnek a nevét. És akkor én megmondom, hogy melyikkel üsse nyélbe.

— Mindenesetre kérem, hogy például az én aláírásomról a szabómmal ne beszéljen.

Idegeseket, iszákosokat is fogad, ezekkel szemben szuggesziót alkalmaz. Az iszákosnak kezébe fogja a fejét és monotonul mondja neki: „Ez a bor, ami itt maga előtt van, undorító! Érti? undorító! Ezt a sört ki fogja hányni!”

— Persze minél vallásosabb az ember, annál könnyebb megtisztulni.

Sigerus-Göllner asszony, aki a berlini okkultista társaságnak is tagja, erős, hatalmas, megtermett nő, legutóbb három napig például semmit nem evett, azért, mert ez erősíti a testet. Nem kagacok, még csak nem is mosolygok. Én hiszek abban, hogy az ember elektromosságból áll (ő magnétizmusnak nevezi) sőt Sigerus-Göllner asszony abban is hisz, hogy nemsokára, ugyanugy, mint most a hangokat a rádióval, majd a gondolatokat is fel lehet fogni valami készülékkel.

Az én gondolataimat e látogatás után felfoghatja, kedves Asszonyom, őszintén állítom, nincs bennük semmi rosszmájúság. Különben is Ön látja.

(b—y)

a világ-
márka!

Egészsége
érdekében

óvakodjék állány utánzatoktól!

Nagyszabású ötéves terv az erdélyi aranybányászat fellendítésére

Összesen 160 millió lejjel meg lehet duplázni az évi aranytermelést

Mi van a Banca Nationala tervezetében?

Nagybánya, április 6.

Jelentette a B. L., hogy a Banca Nationala kezdeményezésére bizottságot küldtek ki Erdélybe, amely az aranybányászat fokozásának lehetőségeit tanulmányozza. Hát ezt már régebben is megtehették volna az illetékesek, akik csak most fedezték fel, — nem is önmaguktól —, hogy Erdélyben mi van, sok aranyat lehetne termelni, ha pénzt fektetnének bele és rendszeresen gazdálkodnának.

AMIT EGY MEMORANDUM ELÁRUL

Erre az elhatározásra a Nemzeti Bank vezetését egy alapos tanulmány bírta rá, amely még márciusban került hozzá egy közismert szakembertől.

A memorandumban foglalt előterjesztéseket és hatalmas munkaprogramot elvben el is fogadták.

csak a kiküldött bizottság helyszíni szemlájének az eredményét várják be, hogy a tervek megvalósításához hozzáfogjanak. A legmegdöbbentőbb újság, amit ebből a munkaprogramból megtudunk, az, hogy az erdélyi aranybányászatot 160 millióval nyugati nivóra lehet emelni

és termelését olyan mennyiségre növelni, hogy abból nemcsak a Banca Nationala és az állam részére háramlana, szinte felbecsülhetetlen haszon, hanem keresetbe juttatná a bányamunkások tízezreit és a bányavidekeket, amelyek ma kihaltab-

bak, mint más helyek, rövidesen újra fellendülnének.

És nem is egyszerre kellene ezt a 160 milliót befektetni, hanem 4-5 év alatt, vagyis egy évre átlag 40-53 millió lej jut.

Ennél sokszorta nagyobb összegeket loptak el nemcsak az állami bányauzemeknél, hanem akármelyik közvállalatnál egy évben, de lukratív vállalkozásokra, a melyekkel a munkanélküliséget és a gazdasági krízist lényegesen csökkenteni lehetett volna, nem jutott.

Az aranybányászat már az impérium-változás beállta óta mostohagyermek volt a mindenkori kormányoknak. És még azt sem lehet állítani, hogy csakis azért hervasztották el fokozatosan az aranybányászatot, mert annak élen tulajdonrészt kisebbségi emberek állottak, hiszen rengeteg román bányatulajdonos és bányamunkás van, akikre mégis tekintettel kellett volna lenni.

De válogatott zaklatásokkal és a világi árnál 40-50 százalékkal alacsonyabb beváltási árral, a robbanóanyag hallatlan megrágatásával még azoknak a kedvét is elvettek az aranybányászatból, akik nem mentek tönkre

és ugyanakkor szinte rászorították az embereket arra, hogy az aranyat kicsenpesszék külföldre, ahol jobban megfizették.

Akiket tönkretett az arany

Hivatalos adatok szerint 1925-ig állandóan visszaesett az aranytermelés, amely ebben az évben összesen 1300 kilót tett ki. Ekkor végre valamit könnyítették az aranybányászat helyzetén, aminek a következménye az lett, hogy a termelés fokozatos emelkedéssel 1930-ban elérte a 2500 kilogrammot. Annak, hogy az aranytermelés ezek után sem tudott komolyan fejlődni, több oka is volt a már említettek között. Az aranytermelésnél a rentabilitást és a termelés menetét a feltérési munkálatok alapján szokták kalkulálni, mert a feltérásoknak együtt kell haladniuk a kiaknázással, hogy állandó tartaléktelepek legyenek kéznél. De ép-

pen ezt rendkívül elhanyagolták és rengeteg ember ment tönkre, mert ki-merültek a régi lelőhelyek, újak nem voltak és így a befektetett tőkék oda-vesztek. Sok bányatulajdonos, tőkehiány miatt jutott koldusbotra, átadta a telepeit másoknak, akik azután kevés új tőkével szinte fantasztikus vagyonnokhoz jutottak.

Igy jártak például a Toldalaghy és Zeyk grófok, akik, miután majdnem teljesen tönkrementek, brádi aranybányáikat eladták egy német társaságnak és ez alig három hónap múlva olyan aranytelérre bukkant, amely gazdaságban vetekedik a kaliforniai aranymezőkével.

Drága a termelés

Nagy baj volt, hogy az aranyércek feldolgozásánál figyelmen kívül hagyták a technika fejlődését. Hiszen

az Erdélyi Ércbányákban a kis magánbányák tulajdonosai ma is még a rómaiak által használt mosótelepekkel dolgoznak és ezáltal 50-80 százalékos fémvesztésük van.

Ugyancsak tökéletlen a kohóművek, különösen a zalatnai kohó berendezése, ami nemcsak az aranyfém tekintélyes hányadának az elvesztésével, hanem igen nagy költséggel jár. Az aranyérc kitermelési költségei átlag 700-800 lejt tesznek ki egy tonna ércnél, amelynek tehát leg-

alább 7-8 gramm aranyat kellene adnia, hogy a feldolgozása kifizetődjék. Ezzel szemben például Verespatakon még flottációs (gépmosó) berendezéssel sem tudnak 4-6 grammnál több aranyat kivonni egy tonna ércből, azonkívül nagyon sokba kerül az olvasztás is, nem csoda tehát, ha minden egyéb októl eltekintve, a bányák deficitet dolgoznak.

MILYEN BERUHÁZÁSOK SZÜKSÉGESEK?

Mindezeknek a dolgoknak a figyelembe vételével készült el az aranybányászat fellendítésének a programja. Kiindulva abból, hogy

az állami üzemek teljesítőképessége nem kiegészítő, technikai felszerelése avult, a munkamódszerek rosszak és szinte teljesességgel hiányzik minden komoly ellenőrzés és racionális gazdálkodás,

a Banca Nationala által elfogadott program a következő nagyszabású munkálatokat irányozza elő:

A gurasioei zuzóművek kibővítése, egy-két aranymosóberendezés építése a verespataki magánbányák részére. Nagyágon koncentrációs berendezést kell építeni, a nagybányai Kereszthegyi-bánya flottációjának kibővítése, új flottációt a szintén nagybányai veresvári bánya részére és ugyanilyen berendezést Kapnik-bányán és Kisbányán.

Mindezeknek a munkálatoknak a költsége a mai árak alapján összesen 80 millióra rugna.

A magánbányák érdekében az államnak a következő beruházásokat kell elvégeznie: az abrudbányai Societatea a In-

dustriei Aurului mai berendezését teljesen ki kell cserélni egy modern flottációval, flottációt kell építeni a zalatnai Breaza-társaságnak, továbbá a Mica Rt. két bányájánál és a zalatnai Albini-bányára részére is. Ennek

az öt flottációs berendezésnek a költsége 45 millió lenne. Modernizálni kellene ezenkívül a zalatnai és alsófernezyi kohóműveket is, ami 20 millió lej befektetést igényel. Külön 15 millióstétel az új munkaprogramban az új lelőhelyek felkutatásával járó költség.

Összesen tehát 160 millióra van szükség, hogy úgy az állami, mint a magánbányászatot ismét talpra lehessen állítani.

Közös társaságba tömörítik a magánbányákat

Amolyan racionalizálási hivatal lenne ez, amelynek azonban még egy rendkívüli fontosságu hatásköre volna: Megállapított tény ugyanis, hogy a magánbányászatot az tette tönkre, illetve akasztotta meg, hogy a legnagyobb aranytartalmu területek rengeteg apró társaságok kezében vannak, amelyek sem a kellő szakudással, sem a szükséges tőkével nem rendelkeznek. Jellemzőül ezekre a állapotokra, csak azt emlíjük meg, hogy egyedül Verespatakon 150 magánbányatársaság működik, amely közül alig kettő-háromnak van meg a minimális kitermeléshez szükséges pénze.

Miután ezek semmiképpen sem tudnak boldogulni, már a magyar kormány elhatározta, hogy egyetlen társaságba tömöríti a kisebb magánbányákat, megfelelő üzemberendezéseket épít és forgótőkét bocsát rendelkezésükre. De ennek a tervnek a megvalósítását megakadályozta a háború. Most azután a Banca Nationala ezt is meg akarja valósítani annak az ugynevezett kutatóhivatalnak a felállításával, amely az egész aranytermelést irányítani fogja. Ez a hivatal kap majd

ÉVI 600 KILO HELYETT 2800 KILO

Ha a fenti programot 4-5 év alatt végrehajtják, az állami bányákban az aranytermelés évi 1800 kilogrammra emelkedne, a magánbányáké pedig 1000 kilóra, nem számítva a Mica-társaság brádi bányáit, amelyek évi 1500-2000 kilogrammos termelést hozszab időről biztosítja a mai berendezésük is.

Ma az ország aranytermelése 2800 kilogramm, beleértve a Mica 2200 kilogrammos termelését, amiből az derül ki, hogy 1931-ben az összes többi magánbánya és az állami üzemek együttvéve 600 kilo aranyat termeltek,

vizsont 160 millió befektetéssel ezt a mennyiséget 2800, az országos termelést pedig 4500-4800 kilóra lehetne felemelni, ami valutáris és pénzügyi szempontból is rendkívüli jelentőségű volna.

Az eddigi rablógazdálkodás megakadályozására, valamint a termelés komoly irányítására a Banca Nationala tervezete külön hivatalt gondolt el.

Ez a hivatal foglalkoznék új aranyelőfordulási helyek kutatásával, a kutatási munkálatok elvégzésének irányításával és felügyeletével, terveket dolgozna ki a racionális feltérési munkálatokra, az aranyere feldolgozására és az erre berendezett üzemek ellenőrzésével is foglalkozna.

megbízást egy olyan tervezet kidolgozására, amelynek alapján

közös vállalatba, amolyan tröszt-félébe tömöríti a magánbányákat és az erre vonatkozó tárgyalásokat is ez a hivatal fogja az egyes érdekeltekkel lefolytatni.

A hivatal fenntartására az állam le fog mondani a zárkutatmányi díjakról, valamint a feltérési díjak egyrészéről, költségvetéséhez hozzá fog járulni a Banca Nationala is, azonkívül pedig az aranybevételek egy részét is le fog vonni egy százalékot az aranyért kapott összegből. Mindezekből a bevételekből a kutatóhivatal

külön alapot létesít, amelyből olcsó kölcsönöket folyósíthat a magánvállalatoknak a szükséges beruházások és munkálatok elvégzésére.

A program mindenesetre nagyon hasznos és életrevaló, amelytől sokat remélnek a bányavidekeken. Csak azután úgy ne járjunk ezzel is, mint minden okos kezdeményezéssel, amely a megvalósulás előtt rendszerint eltűnik valamelyik minisztériumi íróasztal fiókjában.

Megint álarcos rablók!

Kend községben szálláskérés ürve alatt a gerendához költöztek és kifosztottak egy gazdát

Dicsőszentmárton, április 6

Dicsőszentmártonban és környékén egyre gyakrabban ismétlődnek a vakmerő rablótámadások. A legújabb áldozat Bogdán Illés Kend községbeli gazdálkodó, akit két cigánykinézésű legény támadott meg a lakásán és fosztott ki teljesen.

Bogdán Illés az egyik közeli faluban volt lakodalmon. Családját nem várta meg, hanem egyedül indult haza, hogy állatait elgondozza. Utközben találkozott a két támadóval. Ezek azt mondták neki, hogy

Marosvásárhelyre mennek munkát keresni s kérték, hogy adjon szállást nekik, mert fáradtak.

Bogdán még a lakodalomban szerzett hangulatában volt s így készséggel engedett a kérésnek. Beszédese kedvében elmondotta, hogy hozzátartozói amugy is a lakodalomban maradtak s így a „vendégek” nem okoznak otthon semmi kellemetlenséget.

Hazaérkezve a két idegen váratlanul rátámadt a szíves házigazdára.

Revolvert szegeztek a mellének s mikorra világot gyújtottak, már mind a kettőn álarc volt.

Elvették a gazdánál levő hatszáz lejt, aztán a házat is felkutatták s újabb 3000 lejre tettek szert. Akkor a gazdát székre állították, kötelet vetettek a nyakába s a kötélmásik végét a gerendához kötötték.

Végül összekötötték a kezeit, betömtek a száját, s figyelmeztették, hogy ha sokáig mozog, önmagát akasztja fel. Azután a zsákmánnyal eltávoztak.

Bogdán Illést másnap féláljultán találta meg hazatérő felesége és leánya. A csendőrség bevezette a nyomozást az álarcos rablók kézrekerítésére.

— Időjárásjelentés. Budapestről táviratozzák: A Meteorológiai Intézet jelentése szerint élénk nyugati szél, keleten esők, zivatarok és igen enye idő várható. Budapestben kedden átmenetileg buszfokos meleg volt, majd délután hirtelen nyári zivatar tört ki, amelyet jégeső és természetesen lehülés követett.

ÚJ NŐI DIVATSZALON

VALLAL:

ANGOL és FRANCIA

MUNKAT

ELISMERT LEGJOBB

LEGSZEBB

KIVITELBEN

LEGJUTÁNYOSABB ÁRAKON!

KERES ELSŐRANGU SZAKMUNKÁSOKAT!

KRAUSZ DORA

Brassó, Közép-u. 36.

ABC utasok részére

A: Ha Budapestre jön, szálljon meg a dunaparti elsőrangú „BRISTOL”-szállodában,

B: mert olcsó áron nyújt mindent: szép szobát, kitűnő ellátást és szórakozást, hisz úgy a délutáni teánál, mint az esti vacsoránál tánc van.

C: Mindezt (szobát teljes kitiűnő ellátással) — a szoba fűtésétől függően — már napi 12 pengőért kaphatja.

KACKES SÜTEMÉNY KÉRJEN MINDENÜTT VEKNI KENYÉR

Közgazdaság

Azért még van pénz...

A közszállításokért nem fizet az állam, de még átvállal befagyott váltótárcákat

Bukarest, április 6.

Annak idején, amikor a stabilizációs kölcsönt megkötötték, hatalmas summát kiszakítottak a kölcsönből azzal, hogy az immobilizált vállalatokat fogják ebből támogatni

olyan formán, hogy az állam a vállalkozók tárcájában fekvő, egyelőre be nem hajtható váltókra (immobilizált váltók) hosszabb lejáratú kölcsönöket folyósít.

Ezeknek a kölcsönöknek a folyósítását még a nemezi parasztpárti kormány kezdte meg s ennek során

sok olyan vállalat is kapott jelentős összegeket, amely ezt nemezi ajándéknak tekinthette.

A befagyott váltótárcák állami átvállalása egy idő óta megszűnt, ami érthető is, hiszen

az állam a közszállításokból és közpénzügyekből eredő tartozásait sem tudja fizetni,

nemhogy protekciós magánvállalatokat tudna istápolni. Annál meglepőbb tehát, hogy a pénzügyminiszterium most felhatalmazást kapott arra, hogy a piatra neamti Măcărescu-féle fűrészgyár 3 és fél millió immobilizált váltótárcáját a Nemezi Ipari Hitelintézetből átvegye azzal, hogy

a gyár az összeget 15 év alatt fogja visszafizetni az államnak.

Ugy látszik, akad azért még pénz az államkasszában!

Nyugtalanító bizonytalanságban vannak a marosmenti cukorrépa-termelők

Fog-e dolgozni az idén a marosvásárhelyi cukorgyár? Súlyos panaszok az aradi cukorgyár ellen

Marosvásárhely, április 6.

A marosmenti cukorrépa-termelő gazdák a legteljesebb bizonytalansággal tekintenek az új kampány elé, mert nem tudják, mi lesz és mit csinálnak. Az a harc, amely a marosvásárhelyi és botfalusi cukorgyárak a kartellből történt kiugrására vezetett, még nem ért véget és így ma még nem lehet tudni, fog-e dolgozni a gyár, vagy sem. Komplikálja a helyzetet az a körülmény is, hogy

a vásárhelyi gyár, miután a régi készleteit olcsó áron elhelyezte az erdélyi piacon, újra tárgyalásokba bocsátkozott a cukorkartellel és alighanem vissza fog lépni.

De miután ez még nem bizonyos, a répa-termelők sem tudnak megfelelően tájékozódni.

Egyes verziók szerint a gyár azért lépett ki a kartellből, mert habár a készáru értékesítésénél a kartellszerződés előírta ugyan, hogy az egyes gyárak készleteiből milyen sorrendben mennyit adnak el,

a gyakorlat mindig úgy alakult, hogy a kartell előbb a régi gyárak cukrát adta el és így az erdélyi gyáraknak tekintélyes készletek a nyakukon maradtak.

Van azonban még egy magyarázata a marosvásárhelyi cukorgyár radikális fellépésének, amellyel állítólag azt akarta kikényszeríteni a kartellből, hogy 5 is kapjon önálló répa-termelő-kontingenst. Tavaly ugyanis csak a Cukorrépa-termelők Szövetségének erőfeszítésére engedélyezték Marosvásárhelynek 1700 holdat, de erre is ráfizettek a gazdák, mert a répa a botfalusi gyárhoz kellett szállítani, ami nem fizetődött ki. Vá-sárhely ugyanis tavaly nem dolgozhatott. Ma tehát az a helyzet, hogy

a gazdák még nem tudják, termeljenek-e, illetve termelhetnek-e répát, mert a bevethető terület ezidén is kontingentián fogják és teljesen nyílt kérdés, hogy ebben az évben melyik gyárat fogják kihagyni a kontingensből.

Noha nem valószínű, hogy másodszor is a vásárhelyi gyárat állítsák le, ez az esélyesség még sincs kizárva, különösen, ha a gyár és a kartell között nem jön létre megegyezés.

Az ipar és kereskedelemügyi miniszterium mellett működő vegyesbizottság már foglalkozott is azzal a kérdéssel, hogy az idén hány holdban korlátozza a répával bevetendő területet és milyen legyen a répa bevételei ára. Döntés azonban még nincs, mert a bizottság be akarja várni, hogy a kartell befejezze a marosvásárhelyi és botfalusi gyárakkal folyó tárgyalásokat.

A harmadik erdélyi cukorgyár, az aradi ellen igen komoly panaszok merültek fel újra a termelők körében. Attól eltekintve már, hogy a répaátvételnél a másolás körül ezúttal is erős kifogások voltak,

a gyár még nem is fizette ki a gazdák számára járó pénzt.

A nyolcvan lejtben megállapított beváltási árból a gyár tavaly ősszel csak hatvan lejt fizetett ki mázsáinként és husz lejt adós maradt.

Ez a differencia már decemberben esedékes lett volna, de Fringhian igazgatónak eszeágában sincsen fizetni.

Ha a gyár által egy külön részvénytársaság takarója alatt titokban és úgy a gazdák, mint a kartell kijátszásával termelt répa mennyiségtől eltekintünk, vagy is csak a hivatalosan engedélyezett háromezer holdat vesszük alapul, akkor

az aradi gyár még hatmillióval tartozik a termelőknek.

Olyan nagy összeg ez, hogy a gazdák azonnal megszabadulnának összes tavaszi gondjaiktól, ha megkapnák. Eddig azonban minden ezirányú intervenció eredménytelenül megtört Fringhian vezérigazgató ellenállásán.

Tevékenyen működik a marosvásárhelyi gazdasági tanács

Marosvásárhely, április 6.

Részletesen beszámolt annak idején a B. L. arról, hogy Marosvásárhelyen a kereskedők és iparosok közös népgyűlésén egy 31 tagú gazdasági tanács alakult meg, amely ezután egységes fronton fogja felvenni a küzdelmet a két gazdasági réteg sérelmeinek az orvoslása érdekében.

A gazdasági tanács első ülésén a népgyűlésen előterjesztett határozati javaslatok egységesítése történt meg, és az ebből származott részletes memorandumot, amely az általános konverzióval és a krízis valutáris megoldásával foglalkozik, eljuttatták a kormány illetékes minisztériumainak. A víz- és villanydíjakra vonatkozó határozati javaslatokat a városi interimár bizottságnak küldte el a gazdasági tanács, amelynek tevékeny munkája elé nagy várakozással tekint Marosvásárhely kereskedő és iparostársadalma.

Bukaresti nagy cég fizetéseképtelensége

Bukarest, április 6.

A fizetéseképtelenségek és a csődök olyan mindennapi, természetes velejárói lettek városunknak, hogy már nem is érdemes regisztrálni őket. A helyzet nem sokkal jobb Bukarestben sem, ahol szintén gyakoriak az insolvenciák. Ujabbban egy nagy vaskereskedelmi cég, Jon S. Mihăilescu lett fizetéseképtelen 22 millió 488 ezer lej passzívával és 16 millió 346 ezer lej aktívával. A cég kényszerre kénytelen kérésében két év alatt fizetendő 60 százalékat ajánl fel hitelezőinek.

A bankok és a konverzió

A bankok elleni végrehajtásoknak öt évre való felfüggesztését kérte a bukaresti bankárgyűlés

Bukarest, április 6.

Tegnap közöltük, hogy a romániai bankszervezetek vezetői megbeszélésre ültek össze Bukarestben a még parlamenti tárgyalás alatt álló konverziós javaslatlathoz kapcsolatosan. A megbeszélésen mintegy negyven bankárdelegátus vett részt a Solidaritatea, a Revisionsverband, az Erdélyi Bankszindikátus és az Egyesült Romániai Bankok Szövetsége képviselőivel.

A gyűlésen megvitatták a bankoknak a konverziós törvény életbeléptetése után várható helyzetét és elhatározták, hogy közös mozgalmat indítanak annak érdekében, hogy a konverziós javaslaton még a folyamatban levő parlamenti vita során olyan módosításokat vigyenek keresztül, melyek a konverzióban

érdekelte bankok helyzetét enyhítik.

A bankok által kívánt módosítások között szerepel az a szakasz is, amely kimondja, hogy mindazok a bankok, amelyek hitelállományuknak egy bizonyos részével beleesnek a konverzióba, öt évig nem vonhatók kényszerregezés, vagy csőd alá. A pénzügyi vezető az azt kéri, hogy ezalatt az öt év alatt

végrehajtásokat se lehessen ezek ellen a bankok ellen vezetni, mert ha ezt megengedi a konverziós törvény, úgy az egyértelmű volna azzal, mintha a kényszerregezési, vagy csődeljárás is megengedné!

A bankárok küldöttsége a gyűlésen kifejezésre jutott kívánságokat ma Argetoianu elé terjesztette és közölte azokat a Nemzeti Bankkal is.

A CSIKSZEREDAI KERESKEDŐK IS BESZÜNTETÉK A HITELEZÉST A HATÓSÁGOKNAK. Tudósítónk jelenti: A marosvásárhelyi kereskedők után most a csikszeredai kereskedők határozták el, hogy a hatóságoknak való kihitelezést beszüntetik. Erre az elhatározásra az adott okot, hogy egyedül a katonai hatóságok több, mint félmillió lejt tartoznak nekik, amely összeget a csikszeredai kereskedők nem tudták mindeddig inkasszálni.

AZ ARADMEGYEI TAKARÉKPÉNZTÁR 1931. ÉVI MÉRLEGE. E hó 2-án tartotta meg 61. évi közgyűlését az Aradmegyei Ta-

karékpénztár Rt. Az 1931. évi mérlegben kimutatott tiszta nyereség 3.608.764 lej, az előző évi 4.631.187 lejt szemben. Az idei nyereségből egy millió lejt a kétes követelések alapjára fordítottak és a megmaradó összegből részvényenként 47.50 lejt, tehát 9.5 százalékos osztalékot adnak részvényeseiknek. Az intézet készpénztőkéi, valamint a Banca Nationalának és más intézeteknél elhelyezett készletei 34 millió lejt rúgnak. Az intézet betét-álladéka 121 és fél millió lej, kihelyezett tőkéi 115 millió lej összeget tesznek ki. A mérleg adatai számszerűen igazolják, hogy a tekintélyes, régi aradi pénzügyi sikeresen vette fel a harcot a nyomorító krízissel.

Sport

Meissl Hugót azzal vádolják, hogy eladta a magyaroknak az osztrák-magyar mérkőzést

Bécs, április 6.

Az osztrák sportéletnek kinos szenzációja van. Egyes bécsi lapok azzal vádolták Meissl Hugót, az ismert osztrák sportembert, hogy

az osztrák-magyar mérkőzést „eladta a magyaroknak.”

A súlyos vádat arra alapítják, hogy Meissl előre bejelentette az osztrákok vereségét.

A Neues Wiener Journal ezzel kapcsolatban ma nagy cikket közöl, amelyben a legerélyesebben visszautasítja a Meissl ellen emelt vádat. Egyidejűleg Meissl is nyilatkozott s közvetlenül is tiltakozik a szerinte minden alap nélkülöző beállítás ellen.

A kinos ügy osztrák és magyar sportkörökben nagy izgalmat keltett.

* ERDÉLYI TÖRTÉNETE. Irta dr. Jancsó rendezte Gyallay Domokos. Az erdélyi ma-Benedek. A szerző utasításai szerint kiadásra gyar szellemi élet a maga elárvultságában nagyon nélkülözött Erdély tüzetesebb történetét. Dr. Jancsó Benedek történetíró munkássága nem szorul méltatásra. Nemcsak tudós volt ő, hanem bölcs a szó legnemesebb értelmében. Ez a magyar bölcsesség hatja át minden munkáját. A könyv ára 80 lej és a Brassói Lapok könyvosztályában kapható.

TAVASZI MEGLEPETÉSUNK:

LESZÁLLÍTOTT ARAINK! UJ EREDETI MODELLEK!

BUTORT

ne vásároljon, míg meg nem nézte

SZÉKELY ÉS RÉTI

BUTORGYÁR R. T.

BRASSÓ

BUKAREST

MAROSVÁSÁRHELY

LERAKATÁI!

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6, vastag betűkből 12 lej. Vasárnap: 7.50, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Négyeszeri hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény. A bukaresti kiadás részére: szavanként 3 lej. 50-szeri megjelenésnél 2 lej.

Vétel-eladás

ZA JZONFÜRDŐ szállodája berendezéssel eladó. Vételár brassói Sparkaszánál, Czellbanknál levő adósságra fordítandó. Fűrdőtulajdonos. 17411

Elhasznált BOROTVAPENGÉIBŐL 2 lejért utat csinálók. Gyűjtőhely: Binder szappanüzlet, Braşov, Kapu-utca 48. 17131.

Üzletünket feloszlatjuk, minden elfogadható áron árulunk

ROSENBERG
RUHAÁRUHÁZ
BRASSO, Kapu u. 32

Uj kalapot

csinálók régiből már csekély

80 Lejért

JOFA KALAPGYÁRTÁS
Brassó, Weisz Mihály-u. 6.

Keresek megvételre vajkészítő-gépet felszereléssel. Cím 17462 szám alatt a brassói kiadóban.

Husarak:

1 kg. marhahús I. o. 16 Lei
II. o. 12-14 "
1 kg. sertéshús 22 "
1 kg. borjú eleje 20 "

Halmágyi

Brassó, Vasut-utca 62 sz

Allást nyer

Ügyes masamódleányokat felveszek azonnalra. B. Darvas Aranka Brassó, Kórház-utca 17. 17466

B. L. Kocsis Béla

Felelősszerkesztő:

Braşov—Brassó, Kapu-utca 56—58. Telefon-interurbán: szerk. és kiadónival: 1-77 és 82. Bucureşti—Bukarest I, Boulevardul Schitu Măgureanu 21. — Telefonszám 363-64.

A BRASSÓI LAPOK nyomdavállalatának kiadása és rotációs nyomása, Brassóban.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 100, negyedévre 300, félévre 600, évente 1200 lei. Magyarországra: negyedévre 14, félévre 28, évente 56 pengő. A többi külföldi államokba negyedévre 420, félévre 820, évente 1600 lei — **Egyes szám ára 5 lej;** Magyarországon 20 fillér.

Fiókkiadóhivatal és szerkesztőség Hunyad és Alsófehérvármegye részére: Déva, Str. Ion Creangă 2. Telefon 17. (Balogh Géza).

Főmegbízott a Regát részére: Dán Mózes, Bukarest, Str. Mihai Cogălniceanu 30.

MEGBIZOTTAK, Bukarest: Dán Dániel, Gerő Sándor, Kohn Jenő és Bartalis Ferenc. **Ploesti:** Grün Simon — **Dés:** Str. S. Barnutiu 10. (Oszian Kálmán) — **Kolozsvár:** Str. Dubalerilor 7. (volt Timár-utca) (Neumann Ignác). **Torda-Aranyos, Marostorda- és Kisküküllő-megyékre** kerületi megbízott (Bernát Ernő) Tg-Mureş, Str. Câmpului 8. — **Marosvásárhely:** (Benjamin Árpád), Piaţa Regele Ferdinand 53. **Nagyszombat:** Str. Turnului 13. (Szigelváry László). — **Nagyvárad:** Strada Constantin 2 (Szabó László) — **Szatmár:** Csokonai-utca 10. (Váradi József). — **Udvarhelymegye és Székelyudvarhely:** Orbán Balázs-utca 31. (Varró Elek). — **Szilágysomlyó:** (Helperin Ernő). — **Temes-, Arad- és Krassószörényvármegyékre:** (Némedy Gábor) Temesvár, IV. Bem-utca 31 — **Torda:** Str. Regele Ferdinand 25. (Dénes József).

Központi szervező pénzfelvételei jogosultsággal: Bartha Géza

HIRDETÉSEKET felvesznek a kiadóhivatalok, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi hirdetőiroda. Részletes tarifákkal készséggel szolgálunk

Körmendi Ferenc
regénye

A BUDAPESTI KALAND

Londonban kétezer kézirat között első díjat nyert!

550 oldal. **Ára: Lei 177.—**

Kapható a
Brassói Lapok
Könyvosztályában

A román nyelv tudása

nélkül nehezen boldogul, viszont a rendes napi munka mellett nem könnyű nyelvet tanulni, na meg türelme sincs mindenkinek hozzá. Ezeket a nehézségeket teljesen megszüntették dr. Cherestiu és Déri kolozsvári tanárok „100 újságcikk alapján — románul” címen most megjelent munkájukkal. A 12 füzetre osztott kitűnő nyelvkönyv egyesíti magában a külföldről ismert összes világhírű módszerek előnyeit, amelyeket a szerzők a speciális erdélyi viszonyoknak megfelelően és több évi magán-nyelvoktatási tapasztalataik alapján, eredeti elgondolásaik szerint tovább építettek. Ennek a könyvnek a segítségével mindenki tanító nélkül tökéletesen megtanulhat románul, ha kevésbé türelmes és kevésbé kitartó, még akkor sem hagyja egykönnyen abba a tanulást, mert tartalma könnyed és szórakoztató, igazán játszva tanít, nincs benne semmi, ami fölöslegesen terhelné a tanulni vágyót, de benne van minden, anire okvetlenül szüksége van. Tulzás nélkül állíthatjuk: ez a munka nemcsak román viszonylatban, de az egész világ nyelvtan irodalmában is százszázalékosan megállja a helyét. A „100 újságcikk alapján románul” 12 füzetben kemény tokban 250 lejbe kerül és beszerezhető könyvosztályunkban. — (Postai megrendeléseket is azonnal elintézzünk.

Fenyk-pészno üzletvezetői állást keres. Teljes jártassággal bír a szakmában, valamint specialis felvételekben és sötétkamra munkálatokban — Ajánlatok Benjamin Tg-Mureş, Főter 53

CZELNAI ESZTER:

Cukrászat

és
hideg Büfié

301 recepttel, 41 diszítési rajzal, ára 140 lej.

Dictás

szakácskönyve

177 különféle recept. A nagy alaku 194 oldalas könyv ára 140 lej.

Postai rendeléseknél a portó, a pénz előzetes beutalása esetén 10, utánvétellel 20 lej. Kapható a **Brassói Lapok Könyvosztályában.** —

SZENZÁCIÓ!

MIKES IMRE
Erdély Utja
Nagymagyarországtól—Nagyromániáig
2 Kötet
fülve 160.
egész vászonban
200.—
Kapható minden
könyvkereskedésben.
Megrendelhető a
Brassói Lapok Könyvosztályában

Jobb nincs,
mert nem lehet

Konori Hagd

Arjegyzők
ingyen!

vezet!

Mezőgazdasági, konyhakerti és virág-
mauvok romániai földterakala:

Cluj, Str. Reg. Maria 41.

Ne mulassza el!

Még csak **10** napig lehet jelentkezni a
budapesti társasutazásra

Jelentkezés április 18-ig

EURÓPA utazási irodánál Brassó, Korona-szálló épületében Erdélyi Kiskereskedők Szövetsége Brassó és minden Európa-menetjegyirodában. — Indulás május 5-én. — Minden valutát legelőnyösebben az Európa menetjegyirodában Brassó, Korona-szálló épületében szerezhet be.

Mi az oka az Ön idegességének?
Miért érzi magát szerencsétlennek?
Miért nincsenek sikerei?

Olvasa el saját érdekében a hírneves budapesti ideggyógyorvos **Dr. Feldmann Sándor**

IDEGESSÉG ÉS ÖSZTÖNÉLET

II. kiadás. C. 140 oldalas könyvét és abból feleletet kap mindenre. A tartalomról: Nemi zavarok lelki okairól. / Ideges testi és lelki bajok keletkezése. / Mikor kénytelen az ember elpirulni. / A jó és rossz előérzetéről. / A hipocondria. / A peches ember. / Az akarat és az akaratgyengeség. / Az ideges fejfájásról. / Az ideges gyomor. / A gyermek szexualitása. / Az ideges szív. / Az alvás és álmatlanság. / Az önérzet betegségei. / Lelkiismeret / Dadozás. / A sportoló nő. / Nyaralás és utazás. / Kényszerképzet és kényszerselekedetek. / Az ideges gyermek. / A féltékenységi. / A kleptománia. / A kóros hazudozás. / A halláskélelem. — **140 oldal ára 102 Lei.** Vidékre a portó 10, utánvétellel 16 Lei. Kapható a **BRASSÓI LAPOK Könyvkereskedésében.**

Kerestetik üzleti állvány,

lehetőleg alsó és felső rész, külön, tolaóttokkal, fent üvegből, lent fából, 2.50 m-nél nem hosszabb. Ajánlatok a „Saxonia” hirdetési irodához. Brassó, Kolostor-utca 14 címre kérelnék.

Leszállított árban

100 újságcikk alapján ROMÁNUL

Magánaton gyorsan és tökéletesen legkönnyebben tanulhatja meg a román nyelvet Dr. CHERESTIU és DÉRY kolozsvári professzorok szerkesztésében megjelent 10 füzetes nyelvtanából.

250 Lei helyett csak 150 Lei.

Postai megrendeléseket azonnal elintézz a

Brassói Lapok Könyvosztálya

A Brassói Lapok páratlanul olcsó kotta-vásárja

Küldjön be **20** lej
Küldünk **10** tánc-kottát
vagy magyar nótát.

Ki-árólag új példányokat.

Házak és telkek

valamint minden egyéb ingatlan gyors adás-vevését előnyösen lebonyolítja ugy Brassóban mint környékén a brassói közvetítési iroda

V. W. Dressnandt & Co.

Brassó, Strada Regele Carol volt Kapu-utca) 52 új szán.